महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
कालिका नगरपालिका, चितवन

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (Vision)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुने ।

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (Mission)

देशमा स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide Independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता	(Independence)
निष्ठा	(Integrity)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)
व्यावसायिकता	(Professionalism)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । उल्लिखित संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था एवं नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा यस स्थानीय तहको २०७७/७८ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिताका पक्षबाट विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गर्नु तथा सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।लेखापरीक्षणमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा, कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता, सेवा प्रवाह लगायतका विषयहरुको मूल्याङ्कन गरिएको छ ।

लेखापरीक्षणमा मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण तथा स्रोत व्यवस्थापन, आय सङ्कलन, राजस्व छुट, बजेट अनुशासन, वर्षान्तको खर्च, खरिद व्यवस्थापन, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च, योजना प्राथमिकीकरण, आयोजना छनोट, उपभोक्ता समितिबाट भएका निर्माण कार्य, दीर्घकालीन विकासका खाका तर्जुमा लगायतका व्यहोरा औंल्याइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट स्थानीय तहमा आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको यथार्थ रुपले अभिलेख नराखेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहनुका साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू सुधार गरी गत विगतका बेरुजू उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीबाट स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)

२०७९ आषाढ **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal

(बागमती प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्याः २०७८।७९
च.नं. ६४१

मितिः २०७९।३।२५

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री नगर प्रमुखज्यू,
कालिका नगरपालिका, चितवन ।

कैफियत सहितको राय

हामीले यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७८ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. यस नगरपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्णरुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू.४ करोड ५ लाख १८ हजार बेरुजू देखिएको छ। सो मध्ये असुल गर्नुपर्ने रू.२९ लाख ८ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू.१ करोड ८५ लाख ६७ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रू.१ करोड ५६ लाख ८९ हजार र पेश्की रू.३३ लाख ५५ हजार रहेको छ । पालिकाको गतवर्षसम्मको रु. १४ करोड ११ लाख ८० हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा यसवर्ष सम्परीक्षणबाट रु। २ करोड ४ लाख ७ हजार फछ्र्यौट भई तथा यो वर्ष कायम भएको बेरुजू समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु. १६ करोड १२ लाख ९१ हजार रहेको छ । यस पालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण र अद्यावधिक बेरुजू स्थिति यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. यस नगरपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ। कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।नगर कार्यपालिका, नगर प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(त्रिलोचन आचार्य)
नायब महालेखापरीक्षक

Phone: 4258174, 4266034, A.G. Fax: 977-1-4268309, Fax: 977-1-4262798, Post Box:13328
Email : aag.mgmt@oagnep.gov.np,Info@oag.gov.np Website : www.oag.gov.np

कालिका नगरपालिका, चितवन

बेरुजु वर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
५८	५२	४०५१८	०	०	०	५८	५२	४०५१८	२९०८	१५६८९	१८५६७	०	०	३४२५५	३३५५

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
चितवन	१४११८०	०	२०४०७	१२०७७३	०	४०५१८	१६१२९१

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७७/७८

कार्यालय र स्थान : कालिका नगरपालिका, चितवन , कालिका नगरपालिका , चितवन

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	गोपाल प्रसाद वगाले	२०७७-५-१२	
कार्यालय प्रमुख	यज्ञ पुरी	२०७७-४-१	
कार्यालय प्रमुख	अच्युत राज रेग्मी	२०७७-११-६	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	ऋषि प्रसाद कडुवाल	२०७७-४-४	२०७८-३-३१
		बेरुजु रकम	४०,५१७,६४४

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		३०,८३,४३,९५०	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४०,४६,०१,९२६	**चालु खर्च**	३६,१९,७६,०९२
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	४,५५,०८,७६७	**पूँजीगत खर्च**	५२,०३,२८,३६१
राजश्व बाँडफाँट	१२,१५,९५,२४०	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	१२,८५,३१,२३१
आन्तरिक आय	३,९८,२६,९३७		
अन्य आय	२२,४२,६७,४३५		
कुल आय	८३,५८,००,३०५	**कुल खर्च**	१,०१,०८,३५,६८४
बाँकी मौज्दात		१३,३३,०८,५७४	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td></td><td></td><td>

कालिका नगरपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७७।७८

स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्वती सुदृढिकरण मार्फत विधावयकी, कायाकारीणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गरी स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्न नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वय प्रवर्धन गर्दै स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता तथा उत्तरदायित्व प्रवर्धन गरी पारदर्शिता सुनिश्चित गर्नु नगरपालिकाको उदेश्य रहेको छ । कुल क्षेत्रफल १४९.०८ वर्ग किलोमिटर रहेको नगरपालिकामा ११ वडा तथा ५८ सभा सदस्य रहेका छन् भने जनसंख्या करिव ५४ हजार रहेको छ ।

</td><td></td></tr>
<tr><td>२</td><td></td><td></td><td>

स्थानीय सञ्चित कोष :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ मा पालिकामा स्थानीय सञ्चित कोष रहने तथा दफा ७२ मा आय व्ययको लेखाङ्कन सम्वन्धि व्यवस्था रहे अनुसार आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को स्थानीय सञ्चित कोष आय-व्यय हिसावको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छः (रु. हजारमा)

<table>
<tr><th>सि.न.</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>आय रु.</th><th>जम्मा रु.</th><th>व्यय शिर्षक</th><th>खर्च रु.</th></tr>
<tr><td>१</td><td>आन्तरिक आम्दानी</td><td></td><td></td><td>चालु खर्च</td><td>३६१९७६</td></tr>
<tr><td></td><td>गत आ.व. को जिम्मेवारी</td><td>३०८३४४</td><td>३०८३४४</td><td>पुँजीगत खर्च</td><td>५२०३२८</td></tr>
<tr><td></td><td>यस आ.व. को आम्दानी</td><td>३९८२७</td><td>३९८२७</td><td>पेश्की खर्च</td><td>३३५५</td></tr>
<tr><td>२</td><td>अन्य विविध आम्दानी</td><td></td><td></td><td>धरौटी फिर्ता</td><td>३५८१</td></tr>
<tr><td>क.</td><td>जनसहभागिता</td><td>२१७५</td><td>२१७५</td><td>संघीय/ प्रदेश अनुदान फिर्ता</td><td>-</td></tr>
<tr><td>३</td><td>संघीय अनुदान</td><td></td><td>४०४६०२</td><td>विभाज्य कोष संघीय हिस्सा</td><td>-</td></tr>
<tr><td>क.</td><td>समानीकरण अनुदान</td><td>१४०४००</td><td></td><td>विभाज्य कोष प्रदेश हिस्सा</td><td>-</td></tr>
<tr><td>ख.</td><td>सशर्त अनुदान</td><td>२४९५८६</td><td></td><td>बैंक मौज्दात</td><td></td></tr>
</table>

</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय						बेरुजु रकम
			ग.	विशेष अनुदान	४८४९		क. मुल खातामा	८६८२७	
			घ.	समपुरक अनुदान	९७६८		ख. धरौटी	२५२३८	
			४	अन्य अनुदान			ग. विभिन्न कोषहरुमा	२१२४४	
			क.	सडक बोर्ड नेपाल	०	०	अन्तर सरकारी अख्तियारी १२१५९५२४०.७६		
			५	अन्तर सरकारी अख्तियारी		१२१५९५	स्थानीय पुर्वाधार वि.साझेदारी कार्यक्रम	९७०६	
			क.	स्थानीय पुर्वाधार वि.साझेदारी कार्यक्रम	९७०६		सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	९९६४९	
			ख.	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	९९६४९		प्रदेश संसद विकास कोष	११७१०	
			ग.	प्रदेश संसद विकास कोष	११७१०		गरिब सँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	५३०	
			घ.	गरिब सँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	५३०				
			६	प्रदेश सरकारबाट ह. कार्यक्रम		४५५०९			
			क.	समानीकरण अनुदान	१०३२०				
			ख.	सशर्त अनुदान	१७८३४				
			ग.	समपुरक अनुदान	१३५२९				
			घ.	विशेष अनुदान	३८२५				

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

७	धरौटी रकम	२८८१९	२८८१९		
८	प्रदेश/संघ सरकारसँग राजश्व बाँडफाँड वापत	१७२०२९	१७२०२९		
९	विभिन्न कोषहरु		२१२४४		
क.	म.वा.वि.का. विशेष कोष	१२९८			
ख.	मर्मत सम्भार वि. कोष	२०४			
ग.	कर्मचारी कल्याण कोष	२३५०			
घ.	विपद व्यवस्थापन कोष	१८४३			
ङ.	गरिबी निवारण तथा सामाजिक परिचालन कोष	१६५			
च.	कार्य संचालन कोष	३६२२			
छ.	विविध खर्च खाता कोष	११७६२			
	जम्मा रु	११४४१४४	११४४१४४		११४४१४४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३			उल्लेखित आर्थिक कारोबारको स्वीकृत समष्टीगत तथा ईकाइगत लेखापरीक्षण योजना, कार्यालयबाट पेश गरिएको बार्षिक कार्यक्रम एवं प्रगति विवरण समेतका कागजात र विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनलाई समेत आधार मानी लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा ४ र लेखापरीक्षणका अन्तर्राष्ट्रिय मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा समेत नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले निर्क्योल गरेको जोखिममा आधारित योजना तथा कार्यक्रमका आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । सारभूत रुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरा प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन । उल्लेखित कारोवारको लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख समेतका पदाधिकारीसँग छलफल गरी कायम भएका व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन् ।	
४			**लेखापरीक्षणका क्रममा अशुली :** नगरपालिकाको लेखापरीक्षणका क्रममा देहाय अनुसार अशुल भई दाखिला भएको छ । क्र. सं. | विवरण | दाखिला रु. १ | फिर्ता दाखिला | ७४७२.०० २ | पारिश्रमिक कर | ३१५२१०.०० | जम्मा | ३२२६८२.००	
५			**कानुन निर्माण :** नगरपालिकाकले निर्माण गरेका कानुन तथा न्यायीक समिति मार्फत सम्पादित कार्यका सम्वन्धमा उपलव्ध विवरण परिक्षणबाट देखिएका व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	
५.१			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था छ । यसै व्यवस्था अनुसार पालिकाले २६ ऐनका सथै ४० नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा निर्देशिका स्विकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको विवरण उपलव्ध गराएको छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५.२			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको बारेमा व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ ।आ.व. ०७७/७८ को नीति, वजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिकामा उल्लेख भए अनुसार गत बर्ष फछ्यौंट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाकी मुद्दा २५ र यो बर्ष ९ विवाद दर्ता भएकोमा १८ फछ्यौंट भई १० जिम्मेवारी सरेको देखिन्छ । न्यायीक समितिको कार्य सम्वन्धि विवरण देहायमा उल्ल्ख छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछ्यौंट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनु पर्ने देखिछ । क्र.स. | बिवरण | संख्या १ | गत आ. ब. को बाँकी | २५ २ | ०७७।७८ मा थप भएका मुद्दा | ९ ३ | फछ्यौंट भएका मुद्दा | १८ ४ | बाँकी मुद्दा | १० ५ | फछ्यौंट भएका मध्ये अदालत गएको | ६	
६			**आन्तरिक नियन्त्रण :** नगरपालिकाले अवलम्वन गरेको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीका सम्वन्धमा प्राप्त सूचना तथा विवरण विश्लेषणबाट देखिएका व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	
६.१			सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ माआन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । आर्थिक कार्यविधी तथा वित्तीय उत्तरदायित्व कानूनमा समेत उक्त व्यवस्था उल्लेख छ । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ मा स्थानीय तहबाट गरिने कार्यका सम्वन्धमा सम्पमदनगरिने कार्य नियमित, मितव्ययी प्रभावकारी र दक्षतापुर्ण रुपमा सम्पादन गर्नुपर्ने प्रणालीको नगर प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख वा जिम्मेवार	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			अधिकारी तोकी अनुगमन गर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न सकेको देखिएन । • स्थानीयसरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्वस्था रहेकोमा पालिकाले विगतमा तथ्याङ्क तयार गरेको भएपनि अवधि यकिन गरी अध्यावधिक गरेको पाइएन । • पालिकाले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोवारको सुत्र सफ्टवयरले जेनेरेट गरे अनुसारकोवार्षिक प्रतिवेदन प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयमा पठाउने गरेपनि सो सम्वन्धमा भएका थप प्रगतिका सम्वन्धमा लेखाङ्कन गरेको पाइएन । • पालिकाले भुक्तानी अभिलेखका आधारमा सुत्र सफ्टवेयरमा कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको जनाएपनिबहुबर्षिय योजना स्वीकृत गरी अभिलेखिकरण गरेको देखिएन । • पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वियन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको देखिएन । • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ मा मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यसको उपयुक्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन । • पालिकाले जिन्सी सामानकोविवरण तयार गरी सहायक जिन्सी खाता राखेको जानएपनि वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी समानको अभिलेखमूल जिन्सी खातामा अध्यावधिक गरेको देखिएन । • जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्ने उल्लेख गरेकोमा सुझाव कार्यान्वयन गरेको देखिएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम ७ र ८ अनुसार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गरेको देखिएन । • संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ मा पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति उक्त ऐनको व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको देखिएन । • योजना व्यवस्थापनमा सकारात्मक प्रभाव कायम गर्ने गरी वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार गरेको देखिएन । • मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस पालिका तथा पालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको पालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेश्की फर्छयौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			यस पालिकामा समाहित भएका साबिकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख अध्यावधिक गरेको देखिएन । • नगदी रसिद नियन्त्रण र निर्क्यौल गर्न प्रणाली व्यवस्थापन गरेपनि थप सुधार गरेको देखिएन । • अधुरा आयोजनाको समिक्षागरी उपलव्धि मापन गरेको देखिएन । यसबाटअधुरा आयोजनाको कार्यान्वयनमा दिशानिर्देश हुन सकेको देखिएन ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६.२			सूचना प्रविधी नियन्त्रण वातावरणमा कार्यालयको कारोवारसङ्ग सम्बन्धित लेखापालन, अभिलेख, प्रतिवेदन लगायतका सूचना प्रविधिसङ्ग सम्बन्धित प्रणाली व्यवस्था (application control), प्रवेश नियन्त्रण (access control) लगायतका विषय समावेश हुन्छन् । • कार्यालय स्वयंको नियन्त्रणमा रहेका सूचना प्रविधी पद्दतिमा सुरक्षा, अख्तियारी, भण्डारण र ब्याकअप आन्तरिक रुपले भरपर्दो हुनुपर्नेमा पालिकाले राजस्वा उठाउन प्रयोग गरेको रावस्व सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको व्यवस्थापन र नियन्त्रणमा कार्यालयको पहुँच देखिएन । सेवा प्रदायक सँस्थाले नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गर्ने गरि सम्झैता गरेको देखियो । यसबाट नगरपालीकाको आन्तरिक आय लेखाङ्कनका सम्वन्धमा भरपर्दो अनुगमन प्रणाली तयार गरेको देखिन आएन । पालिकाले सँकलन केन्द्र बाट प्राप्त विवरणको आधारमा मात्र आय लेखाङ्कन गर्ने गरेको छ । प्रणाली व्यवस्थापनमा समेत नगरपालिकाको पहुँच हुन्गरी सुधार गर्नु पर्दछ । • सूचना प्रविधी पद्दतिमा युजर एक्सेस व्यवस्थापन गर्दा सम्बन्धित सफ्टवेयर म्यानुअल अनुसार गरी म. ले. प. फाराम ९०१ र ९०२ बमोजिम प्रयोगककर्ता, नियन्त्रणकर्ता लगायतको अभिलेख कायम हुनेगरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा गरेको देखिएन । • सफ्टवेयर म्यानुअलमा तोकिए अनुसार सेक्युरी प्रोटोकल र सुरक्षण विधी लागु गरी त्यसको अभिलेख म. ले. प. फाराम ९०३ मा राख्नुपर्नेमा लेखापरीक्षण अवधिमा उल्लेखित व्यहोराको प्रमाण पेश हुन आएन । यसबाट सेक्युरिटी प्रोटोकल र सुरक्षण विधीका सम्वन्धमा जोखिम भई अभिलेख भएकोआम्दानी रकम हराउने तथा अभिलेखमै नदेखिई आय लेखाङ्कनमा समेत नआउने अवस्था रहन्छ। यसमा पालिकाले सुधार गर्नुपर्दछ । • फेलरका वा अन्य असामान्य अवस्थामा भरपर्दो वैकल्पिक व्यवस्था हुनुपर्ने अशल अभ्यास रहेको छ । पालिकाले यस सम्वन्धमा छुट्टै गरी भरपर्दो व्यवस्था गरेको प्रमाण पेश गरेको छैन । सिगास वा सुत्र जस्ता एकभन्दा बढी कार्यालयमा प्रयोग हुने सफ्टवेयरका सम्बन्धमा सेवा सञ्चालक निकयलेनै नियन्त्रण गर्ने र पालिकले सञ्चालन मात्र गर्ने गरेको नकारी दिएको छ । भरपर्दो वैकल्पिक व्यवस्था सुनिश्चित गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६.३			सावारी सञ्चालन तथा मर्मत कार्यका लागि लगबुक तथा मर्मत अभिलेख कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार पालिकाले म ले प फारम प्रयोग गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सम्वन्धमा निम्न व्यहोरा देखिएका छन् । • पालिकाले सवारी साधन मर्मत, ईन्धन खपतको अवस्था जस्त व्यहोरा खुल्नेगरी म. ले. प. फाराम ९०५ बमोजिम सवारी साधन सञ्चालन लगबुक राख्नुपर्दछ । लेखापरीक्षणको क्रममा परीक्षण गर्दा लगबुक राखेको देखिएपनि समय क्रम अनुसारको अभिलेक दुरुस्त हुनेगरी अध्यावधिक गरेको पाइएन । सवारी साधनको वास्तविक अवस्था खुल्ने गरी म. ले. प. फाराम ९०५ अध्यावधिक गर्नु पर्दछ । • पालिकाले सावारी साधन तथा मेशिनरी मर्मत गर्दा म. ले. प. फाराम ९०६ बमोजिमको मर्मत अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पालिकले पालिकाले सावारी साधन तथा मेशिनरी मर्मतमा खर्च गरेको वित्तिय विवरणबाट देखिन्छ । सवै किसिमको मर्मतको अवश्था देखिनेगरी मर्मत अभिलेख राखेको छैन । यसवाट यस्ता साधन विस्थापित तथा लिलाम गर्दा साथै वित्तिय विवरणमा वास्तविक मुल्य लेखाङ्कन गर्न समस्या हुने देखिन्छ । यस्तो अशर उत्पन्न नहुने गरी सुधार गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६.४			आम्दानी खर्च लेखाङ्कन तथा वित्तिय विवरण तयारी लगायत कार्यालयको प्रत्यक तहमा प्रयोग हुने कार्य अभिलेखिकरण गर्न महालेखापरीक्षकको कार्यालयले स्वीकृत गरे अनुसारका म. ले. प. फारामहरु प्रयोग गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले लेखापरीक्षणबाट उठेका बेरुजुको अभिलेखिकरण गरी बेरुजु लगत राख्नुपर्दछ । पालिकाले केही म ले प फारमहरु राखेपनि अद्यावधिक गरेको देखिएन । • म. ले. प. फाराम ८०१ – बेरुजु लगत राखेको देखिएन । • म. ले. प. फाराम ८०२ – बेरुजुको कार्यालयगत प्रतिवेदन तयार गरेको छैन । • म. ले. प. फाराम ८०३ – बेरुजुको केन्द्रिय कार्यालयगत लगत तयार गरेको पाइएन । • म. ले. प. फाराम ८०४ – बेरुजुको कार्यालयगत केन्द्रिय प्रतिवेदन तयार गरेको छैन । • म. ले. प. फाराम ८०५ – सम्परीक्षण गोश्वारा अभिलेख तयार गरेको छैन । • म. ले. प. फाराम ८०२ – बेरुजुको कार्यालयगत प्रतिवेदन तयार गरेको छैन । म. ले. प. फाराम अद्यावधिक नहुदा वेरुजुको वास्तविक अवश्था यकिन नहुने हुँदा नियमानुसार सुधार गर्दै जानु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६.५		२०७८-११-२४	भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ मा कर्मचारी भ्रमणको अभिलेख अध्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस कार्यको आन्तरिक नियन्त्रणका लागि मलेप फारामको व्यवस्था गरेको छ । • भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ मा कार्यलायबाट भ्रमण आदेश लिई भ्रमण गर्ने कर्मचारीका सम्वन्धमा म. ले. प. फाराम ९०७ बमोजिम भ्रमण गरेका सबै कर्मचारीका लागिम. ले. प. फाराम ९०८ बमोजिम भ्रमण अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष अनुगमन तथा भ्रमण कार्यमा खर्च गरेको वित्तिय विवरणबाट देखिन्छ । विभिन्न कर्मचारीले विभिन्न स्थानमाभ्रमण गरेको भ्रमण आदेश र भ्रमण विल अनुसार खर्च लेखेपनि भ्रमण अभिलेख राखेको छैन । साथै तेरिज तयार नगरि एउटै गोश्वरा भौचरबाट अनुगमन तथा मुल्यॉँकन, सरुवा तथा भ्रमण भत्ता जस्ता खर्च एकमुष्ट रुपमा लेखि भ्रमण प्रतिबेदन संलग्न नगरी भुक्तानी गरेको छ। यसबाट अनुगमन तथा मुल्यॉँकन कार्यक्रम प्रभाबकारी भयो भन्ने आधार भएन । उक्त खर्च गर्दा भ्रमण गर्ने व्यक्तिको स्पष्ट व्यहोरा देखिने गरि अभिलेख राखेको छैन । यसबाट आर्थिक वर्षको अन्तमा कर्मचारी भ्रमण अवस्थाको मुल्याङ्कन गर्न सक्ने देखिएन । साथै भ्रमणबाट निर्धारित उदेश्य प्राप्त भए नभएको साथै खर्च प्रभावकारी भए नभएको परीक्षण गर्न सकिएन । पालिकाले भ्रमण अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नु पर्दछ । • सोही नियमलीमा भ्रमण पेश्की लिने कर्मचारीले भ्रमणबाट फर्की आएपछि म. ले. प. फाराम ९०९ बमोजिम भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने र प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि भ्रमणको उपलब्धि मापन गरी जिम्मेवार पदाधिकारीले पेश्की फछ्यौंट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस अनुसारको भ्रमण प्रतिवेदन लिई अभिलेखिकृत गरेको छैन । यसले आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था कमजोर देखाएको छ । यस्तो अवस्थामा सुधार गर्नुपर्दछ ।	
६.६			पालिकाले निर्माण कार्य सम्झौता गर्दा र रनिङ्ग विल अनुसार निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ अनुसार धरौटी राख्ने र धरौटी कट्टी गरी भुक्तानी गर्ने गरेको छ । यसरी कट्टी गरी राखेको धरौटी कार्य सम्पन्न भएपछि फिर्ता गर्नु पर्दछ । पालिकाले सुत्र प्रणालीबाट लेखा राखेकोमा सो वर्ष देखिको धरोटीको अभिलेख अद्यावधिक भएपिन सुत्र सफ्टवेयर लागु हुनुभन्दा अधिल्ला वर्षहरुको अभिलेख प्रणालीमा प्रविष्टि गरेको छैन । यसवाट धरौटी वास्तविक अवस्था यकिन नहुने देखिन्छ । साथै वित्तिय विवरणमा प्रस्तुत धरौटी समेत एकिकृत अभिलेखको अभावमा वास्तविक भए नभएको यकिन हुन सकेन ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७			**खरिद व्यवस्थापन :** नगरपालिकाको खरिद कार्य व्यवस्थापनका सम्वन्धमा उपलव्ध विवरण परीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा देहायमा समावेश छ।	
७.१			सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ६ मा सार्वजनिक निकायले तोकिएको सीमा भन्दा बढी रकमको खरीद गर्दा तोकिए बमोजिम खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरीद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ७(३) मा कार्यालयका लागि एक खरिद ईकाई गठन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले यो वर्ष वार्षिक खरिद योजना तयार गरेको नदेखिएकोले बर्षभरी कुन कुन सामान कति परिमाणमा आवश्यक पर्ने, कति सामान कहिले खरीद गर्ने र त्यसको उपयुक्त खरीद प्रकृया विधि के हुने जस्ता खरिद व्यवस्थापनका महत्वपूर्ण पक्षहरु सहितको योजना नहुँदा आवश्यकता बमोजिम खरीद गर्दै गएको एवं सार्वजनिक खरीद ऐन र नियमावलीको तोकिएको सीमा नाघ्न गई खरीद नियम तथा खरिद प्रक्रियामा सवैलाई सहभागी हुने समान अवसर सुनिश्चितता भएको नदेखिएकोले कार्यालयले खरिद व्यवस्थानमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । खरिद इकाई गठन नहुँदा खरिद कार्यको कमिकमजोरी हटाई मालसामान, निर्माण कार्य, परामर्श सेवा र अन्य सेवाको खरिदको गुणस्तर अभिवृद्धि गरी सोसम्वन्धी जिम्मेवारी बहन गराउन कठिन हुन्छ । खरिद इकाई गठन गर्न कार्यालयले ध्यान दिनु पर्दछ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७.२			सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ मा सार्वजनिक निकालये खरिद गर्दा बोलपत्र, दरभाउपत्र, सोझै खरिद, अमानतबाट खरिद, परामर्श खरिद, अमानतबाट खरिद जस्ता विभिन्न विधि अपनाई खरिद गर्न निर्धारित प्रकृया पुरा भएपछि खरिद सम्झौता गरी सम्झैता अनुसार निर्माण कार्य, मालसामान, परामर्श, सेवा तथा रासन खिरद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सम्झौता गरी गरेको खरिदमा सम्झौताका सर्त पालना भए नभएको सम्वन्धमा लेखापरीक्षण योजना अनुसारका नमुना छनौट गरी परीक्षण गरेका व्यहोरा अन्य दफाहरुमा खुलाइ पालिकाले गत विगत वर्षदेखि सञ्चालन गरिरहेका क्रमागत ठेक्का तथा चालु आर्थीक वर्षमा सञ्चालनमा आई निर्माणको चरणमा रहेका साथै सम्पन्न भएको कुनैपनि ठेक्काको विवरण अद्यावधिक गरी म.ले.प.फा.नं १९० अनुसारको ठेक्का लगत अद्यावधिक गरी राखेको छैन । यसवाट पालिकामा के कति ठेक्का सञ्चालनमा छन्, के कति कार्य सम्पन्न हुन नसकि अधुरो रहेको छ, समस्याग्रस्त ठेक्का छन् छैनन् यकिन गर्न सकिएन । पालिकाले ठेक्का फाइल तथा लेजर राखेको छैन । निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा सम्नापन्न भएको निर्माण कार्यको विवरण नापि कितावमा प्रविष्टि गरी नापीका आधारमा तयार भएको ठेक्का विल अनुसार भुक्तानि गरी ठेक्का फाइलमा समेत अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेमा राखेको छैन । रनिङ्ग विल भुक्तानी भौचरका साथै संलग्न गर्ने तर नापी किताव अद्यावधिक नहुने अवस्थाले कार्यको परिमाण दोहोरो हुनेगरी भुक्तानी हुने साथै निर्माणकार्य सम्पन्ननै नभई फरफारक गराउने अवस्था रहेकोले पालिकाले ठेक्का व्यवस्थापनको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ गर्नुपर्दछ ।	
७.३			खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा सम्झौता अनुसारको सामान आपूर्ति तथा निर्माण कार्यमा गुणस्तर परीक्षण गरी प्राप्त सामान तथा भएको निर्माण कार्यको गुणस्तर यकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकामा आपूर्ति हुने मालसामान तथा भएका निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको देखिएन । केहीमा गुणस्तर परीक्षणको प्रमाण सँलग्न गरेपनि नर्मश अनुसार गुणस्तरिय कार्य भएको आश्वस्त हुने आधार देखिएन । यसवाट पालिकाले गरेको निरमाण कार्य निर्माण नर्मशले उल्लेख गरे अनुसारको गुणस्तरमा भएको र गुणशतरिय मालसामान प्राप्त भएको आश्वस्त हुन सकेन । स्तरिय निर्माण कार्य र मालसामन खरिद गरेको आश्वस्त हुनेगरी गुणस्तर परिक्षण पद्वति प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७.४			सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३० मा सर्वसाधारणलाई सेवा प्रदान गर्ने कार्यालय प्रमुखले कार्यालयको काम कारवाही स्वच्छ, पारदर्शि र वस्तुनिष्ठ वनाउन विषयसंग सम्वन्धित विशेषज्ञ, सरोकारवाला, नागरिक समाजका प्रतिनिधि तथा स्थानीय निकायका पदाधिकारी समेत समावेश गरी सर्वसाधारण र सरोकारवालाको कानुनसम्मत सरोकारलाई सम्वोधन गर्न सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यसैगरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८(५) मा स्थानीय तहले सेवाप्रवाह पारदर्शि, उत्तरदायी र जवाफदेही वनाउन सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आ.व. ०७६/७७ मा वार्षिक कार्यक्रम अनुसार विभिन्न योजनामा खर्च गरेको भएपनि योजनावद्ध रुपले योजना सञ्चालन व्यवस्थापन र कार्यान्वियनको प्रभाव अवश्थाका सम्वन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गरेको छैन । लेखापरीक्षणको क्रममा जानकारी लिदा केही विषयमा सार्वजनिक सुनुवाई गरेको जनाएपनि पालिकामा सार्वजनिक सुनुवाइ सम्वन्धि फाइल, माइन्यूट, उठेका विषय, समाधानका लागि प्रतिवद्धता व्यक्त गरेको समय, प्रतिवद्धता पुरा गरे नगरेको विषय आदिका सम्वन्धमा भएका कार्यको अभिलेख छैन । यसबाट पालिकाले सार्वजनिक सुनुवाई गरेपनि आवश्यक अनुगमन एवं निर्देशनको कमीका कारण अभिलेखिकरण गरी संकलित सुझाव कार्यान्वयन गर्ने गरेको छैन । नियमावलीको प्रावधान पुरा गर्न मात्र सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने तर अभिलेखिकरण नगरी गुनासो समेत व्यवस्थापन नहुने अवस्थाले सार्वजनिक सुनुवाई प्रभावकारी देखिएन । सार्वजनिक सुनुवाईको वारेमा सेवाग्राहीलाई सुशुचित गरी, सवै वर्ग, क्षेत्र, तथा समुदायका व्यक्तिको उपस्थिति हुने गरी सार्वजनिक सुनुवाईको व्यवस्था गरी उठेका समस्याहरूको अभिलेखीकरण र समाधानका प्रतिवद्धतालाई तोकिएको समयावधिभित्र कार्यान्विनको अनुगमन गर्नुपर्दछ ।	
८			**सेवा प्रवाह :** कार्यलयले उपलव्ध गराएको विवरण तथा सम्वद्व पदाधिकारी संगको छलफल समेतबाट सेवा प्रवाहको सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा देहायमा समावेश छ ।	
८.१			सुशासन (व्यवस्थापन तथासञ्चालन) नियमावली, २०६५ नियम १४ मा सर्वसाधारणलाई सेवा प्रदान गर्ने वा जनसम्पर्क कायम गर्ने प्रत्येक सरकारी कार्यालयले कार्यालय परिसरभित्र सवैले देख्ने उपयुक्त ठाउमा नागरिक वडापत्र राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । नागरिक वडापत्रमा सेवा प्राप्त गर्न सेवाग्राहीले पेश गर्नुपर्ने कागजात, सेवाग्राहीले सेवा सम्वन्धमा गरेका गुनासो सुन्ने अधिकारीको पद र नाम, सेवा प्रवाहको प्राथमिकता र क्षतिपूर्ति प्राप्त हुने वा नहुने सेवाहरु समेत खुलाउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको नागरीक बडापत्रको अध्ययन गर्दा उल्लेखित व्यहोराका प्रमुख बुँदाहरु निम्न छन् :	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><th>क्र.सं.</th><th>वडापत्रमा खुलाउनु पर्ने व्यहोरा</th><th>विषयको विवरण</th><th>लाग्ने दस्तुर (रु)</th></tr>
<tr><td>१</td><td>घर नक्सा सम्वन्धि</td><td>नया घर निर्माण, तला थप संसोधन, नामसारी, नविकरण ।</td><td>५०० र थप समेत</td></tr>
<tr><td>२</td><td>योजना सम्वन्धि</td><td>सम्झौता, रनिङ्ग विल भुक्तानी ।</td><td>निशुल्क</td></tr>
<tr><td>३</td><td>निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र</td><td>इजाजत पत्र दर्ता, प्रतिलिपी, नविकरण ।</td><td>ऐन अनुसार</td></tr>
<tr><td>४</td><td>सामाजिक विकास</td><td>संस्था दर्ता र नविकरण, सञ्चालन अनुमती ।</td><td>निशुल्क</td></tr>
<tr><td>५</td><td>सामाजिक सुरक्षा</td><td>वैंकिङ्ग खाता खोल्ने, नाम थप घट गर्ने ।</td><td>निशुल्क</td></tr>
<tr><td>६</td><td>पञ्जिकरण</td><td>जन्म, मृत्यु, विवाह, वसाइसराइ, आदि ।</td><td>निशुल्क</td></tr>
<tr><td>७</td><td>स्वास्थ्य सेवा</td><td>दैनिक विरामी जाँच र परामर्श, परिवार नियोजन सेवा, स्वास्थ्य शिक्षा सेवा ।</td><td>निशुल्क</td></tr>
<tr><td>८</td><td>न्यायिक समिति</td><td>उजुरी दर्ता, सुनुवाई तथा फेसला कार्यान्वयन</td><td>५० देखि ५००</td></tr>
<tr><td>९</td><td>शिक्षा</td><td>विद्यालय अनुमति, कक्षा थप, स्थान परिवर्तन, नाम र स्वामित्व परिवर्तन</td><td>ऐन अनुसार</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>कृषि सेवा केन्द्र</td><td>समुह दर्ता र नविकरण, मलखाद वितरण, कृषि फर्म दर्ता, कृषि ऋण</td><td>निशुल्क</td></tr>
</table>
पालिकाले कार्यालय परिसरमा नागरिक बडापत्र राखेपनि सेवाग्राहीले उदेश्य अनुरुप प्रयोग गरे नगरेको अनुगमन गरेको छैन । बडापत्रको प्रभावकारी कार्यान्वयन गराई सेवा प्रवाहमा सरलिकरण गर्नु पर्दछ ।नियमावलीको नियम १४(ङ) नागरिक वडापत्रमा क्षतिपूर्ति प्राप्त हुने रनहुने सेवा किटान गरी उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्रहेको छ । यसै आधारमा क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६९ समेत कार्यान्वयनमा रहेको छ । पालिकाको कार्यालय परिशरमा राखेको र वेभ साइटमा भएको नागरिक वडापत्रको अध्ययन गर्दा
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			पालिकाको वडापत्रमा क्षतिपूर्ति सम्वन्धि व्यहोरा समावेश गरेको छैन। निर्देशिकाको नं ६ मा श्रमिकको एक दिनको न्यूनतम पारिश्रमिकको दरमा नघटाई अधिकतममा रु. ५ हजार सम्म क्षतिपूर्ति दिने र क्षतिपूर्तिको रकम तत्काल सेवा प्रदान नगर्ने जिम्मेवार कर्मचारीबाट अशुल उपर गरिने व्यवस्था गरेको भएपनि अधिकांस सेवाग्राहीलाई यस सम्वन्धमा जानकारी नभएको, वडापत्रमा उक्त प्रावधाननै समावेश नगरेको र क्षतिपूर्ति लिन सेवा प्राप्तिमा ढिलाई भई क्षति भएको तीन दिनभित्र निवेदन गर्ने र निवेदन दर्ताको ७ दिन भित्र टुंगो लगाउने र पुनरावेदनको समेत झण्झटिलो प्रक्रिया रहेकोले वडापत्र अनुसार सेवा प्राप्त नहुँदा समेत नागरिकले क्षतिपूर्तिका लागि निवेदन गर्ने गरेको देखिएन ।	
८.२			सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम २० मा गुनासो व्यवस्थापनका लागि कार्यालयमा गुनासो सुन्ने अधिकारी (नोडल अधिकृत) तोक्नुपर्ने, गुनासो लिन निशुल्क टेलिफोन, अनलाइन सेवा जस्ता उपयुक्त माध्यमको व्यवस्था गर्नुपर्ने, गुनासो प्राप्त भएको २४ घण्टाभित्र नोडल अधिकृतले व्यवस्थापनका लागि सुझाव सहित कार्यालय प्रमुख समक्ष पेश गर्नुपर्ने, गुनासो व्यवस्थापनका लागि कार्यलय प्रमुखले तत्काल आदेश दिनुपर्ने र आदेश भएकोमा गुनासो व्यवस्थापन गरी गुनासोकर्तालाई जानकारी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको स्थलगत भ्रमण गरी जानकारी लिदा गुनासो सुन्न नोडल अधिकृत तोकेको पाइएन । गुनासो लिन उजुरी पेटिका, टेलिफोन, एस एम एस, इमेल, लिखित उजुरी, मौखिक उजुरी मध्ये कुनै एक वा सवै विधि प्रयोग गर्न सकिने भएकोमा उजुरी पेटीका राखेको भएपनि उजुरी उजुरी समाधानका सम्वन्धमा गरेको कार्यको अभिलेखिकरण गरेको देखिएन । जिम्मेवार पदाधिकारी र कर्मचारीले गुनासो अभिलेखिकरण गरी सामाधान गर्ने र समाधानको जानकारी दिई सो को समेत लगत राख्ने कार्यलाई कम प्राथमिकतामा राखेको कारण पालिकाले गत विगतमा कति गुनासो प्राप्त गर्‍यो र कतिको समाधान भयो भन्ने अभिलेख तयार गर्ने गरेको छैन । पालिकाले गुनासो व्यवस्थापन संयन्त्र तयार गर्न र लिपिवद्ध गर्न नसकेको अवस्था छ । पालिका गुनासो र पृष्ठपोषण लिने सन्यन्त्र कमजोर रहेको पाइयो । यसबाट पालिकाहरू सेवामा सुधारका क्षेत्रहरू वारेमा अनविज्ञ हुने अवस्था छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
९			**अनुदान फिर्ता :** पालिकालाई प्रस्तावित योजनामा खर्च गर्ने गरी संघीय एवं प्रदेश सरकारबाट अनुदान प्राप्त हुने गरेको छ । यस वर्ष पालिकाले प्राप्त गरेको अनुदान मध्ये देहाय अनुसारले हुने रु. ९,२१,४१,८४२.९८ मिति ०७८।७।८ र ०७८।४।१० मा फिर्ता गरेको देखिन्छ । सायमानै निर्माण कार्य सम्झौता व्यवस्थापन गरी निर्माणको कार्यका निमित्त निकासा भई आएको बजेट खर्च गर्नेगरी संस्थागत क्षमता सुदृढ गर्नु पर्दछ ।	

विवरण	चालु खाताको चेकबाट फिर्ता	पूजीगत खाताको चेकबाट फिर्ता	जम्मा फिर्ता
प्रदेश सरकार	१०९२५२५.३७	२२७८८७०७.४३	२३८८१२३२.८०
संघीय सरकार	१७८६७६८२.२३	५०३९२९२७.९५	६८२६०६१०.१८
जम्मा	१८९६०२०७.६०	७३१८१६३५.३८	९२१४१८४२.९८

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१०			**वित्तिय विवरण :** वित्तिय विवरणका सम्वन्धमा उपलव्ध कागजातको अध्ययनबाट देखिएका व्यहोरा देहायमा समावेश छ ।	
१०.१			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कोषमा गत आ.व. सम्ममा रु. २३,५०,०००.०० मौज्दात रहेकोमा यस वर्ष कर्मचारी कल्याण कोषमा थप ट्रान्सफर भएको देखिएन । मौज्दात कायम मध्येबाट यस वर्ष खर्च नभई शुरु मौज्दात बराबरको रकम बाँकी रहेको देखियो । कोष संचालन सम्वन्धमा कानूनी व्यवस्था भएको देखिएन । ऐनले दफा ९१(५) ले कोष सञ्चालन सम्वन्धि अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुने उल्लेख गरेको भएपनि कोष सञ्चालन सहजताका लागि विनियमावलि तथा निर्देशिका तयार गरेको देखिएन । कानूनको व्यवस्था नगरी पालिका अनुदानबाट सोझै कर्मचारी कल्याण कोषमा रकम ट्रान्सफर गर्न मिल्ने नदेखिएकाले नियमानुसार हुनेगरी व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१०.२			आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायीत्वा नियमावली, २०७७ को नियम २५ मा केन्द्रिय निकायले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तथा मध्यकालिन खर्च सम्रचनाको विवरण तथा पाँच वर्षसम्म कार्यान्वयन गर्ने आयोजनाको विवरण आयोजना बैकमा समावेश गर्ने गरी राष्ट्रिय योजना आयोगमा लेखि पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले चौमाशिक तथा वार्षिक लक्ष तथा प्रगति सहित दीर्धकालिन तथा बहुबर्षिय योजनाको विवरण पठाउने गरेको छैन । यसवाट पालिकाले कार्यक्रममा समावेश गरी सञ्चालनमा ल्याएको तथा सञ्चालनमा ल्याउने तयारी गरेको आयोजनाहरु आयोजना बैंकमा समावेश नभई राष्ट्रिय योजनासँग आवद्ध हुन नसकेको अवस्था छ । नियमावली अनुसारको व्यवस्था कार्यान्वियन हुनेगरी सुधार गर्नुपर्दछ ।	
१०.३			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा पालिकााले कारीवार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजश्व तथा खर्च शिर्षकको बर्गिकरण गरी तोकिए बमोजिम लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले संघ तथा प्रदेश तर्फबाट निकासा भई कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट सोझौ भुक्तानी हुने योजनहरुको प्रमाण कागजात कार्यालयमा राखि भुक्तानीका लागि शिफारिस गरेको छ । भुक्तानी रकम पालिकाको सफ्टवेयरमा आधारित वार्षिक आय व्यय विवरणमा एकिकृत हुने व्यवस्था गरेको पाइएन । यसवाट आय व्यय विवरण तयार हुने प्रणालीमा सबै शिर्षकको कारोवार समावेश भएको देखिएन । पालिकाको शिफारिसमा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट भुक्तानी भई आय व्यय विवरण प्रणालीमा सामावेश नभएको विवरण देहाय बमोजिम छ । सवै आय व्यय लेखाङ्कन एकिकृत गर्ने गरी वित्तिय विवरण तयारीमा सुधार गर्नु पर्दछ ।	

क्र.स.	विवरण	भुक्तानी (रु. हजारमा)
१	स्थानीय पुर्वाधार वि.साझेदारी कार्यक्रम	९७०६
२	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	९९६४९
३	प्रदेश संसद विकास कोष	११७१०
४	गरिब सँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	५३०
	जम्मा	१२१५९५

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१०.४</td><td></td><td></td><td>स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । मासिक रुपमा स्रेस्ता र बैक खाताको हिसाब मिलान बिबरण तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार पालिकाले देहाय बमोजिम खाताको बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरी फरफारक हुन बाँकी मार्गस्थ चेकको विवरण प्रस्तुत गरेको छ । सञ्चित कोष तर्फ गत विगत देखिको मौज्दात फरक रु. २६,४६,४४१.८९ का सम्वन्धमा हिसाव मिलान गरेको देखिएन । मौज्दात फरक पर्नाको कारण यकिन गरी हिसाव फरफारक गर्नु पर्दछ । मार्गस्थ चेकको सम्वन्धमा चाल आ.ब. समायोजन विवरण तयार गरी हिसाव मिलान गरिसकेको छलफलको क्रममा जानकारी गराएको छ ।
<table>
<tr><th>सि.नं.</th><th>कोष/खाता</th><th>श्रेस्ता अनुसार अन्तिम मौज्दात</th><th>वैक अनुसार अन्तिम मौज्दात</th><th>फरक</th></tr>
<tr><td>४</td><td>ग २.२ - चालू खर्च खाता- जोर वर्ष</td><td>०</td><td>२२०९९५.८९</td><td>-२२०९९५.८९</td></tr>
<tr><td>५</td><td>ग २.४ - पुँजीगत खर्च खाता- जोर वर्ष</td><td>०</td><td>२४२५४४६</td><td>-२४२५४४६</td></tr>
<tr><td>६</td><td>ग २.७ - विविध खर्च खाता</td><td>११७६१९५४.५</td><td>११७६१९५४.५</td><td>०</td></tr>
<tr><td>७</td><td>ग ३.१ - स्थानीय तह धरौटी खाता</td><td>२५२३७५०९.८३</td><td>२५२३७५०९.८३</td><td>०</td></tr>
<tr><td>८</td><td>ग ५.१ - स्थानीय तह विविध कोष खाता</td><td>७६३८४०६</td><td>७६३८४०६</td><td>०</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>ग ७.२ - स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता</td><td>१८४३३०२.२४</td><td>१८४३३०२.२४</td><td>०</td></tr>
<tr><td></td><td>कुल जम्मा</td><td>४६४८११७२.५७</td><td>४९१२७६१४.४६</td><td>-२६४६४४१.८९</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>११</td><td></td><td></td><td>सम्पत्ति उपयोग र संरक्षण :
सम्पत्ति उपयोग र संरक्षणका सम्वन्धमा पेश भएका विवरण विश्लेषण गर्दा देखिएका व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
११.१			नगरपालिका र अन्तरगतका वडाको स्वामित्वमा रहेका भवन, जग्गा, सवारी साधन, फर्निचर, विद्युतीय सामान लगायतका सम्पत्तिको मूल्यांकन समेत देखिने गरी अभिलेख अद्यावधिक गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन । साविक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाबाट हस्तान्तरण भई आएको सम्पत्तिको अभिलेख अद्यावधिक गरेको देखिएन । कूल मूल्य खुल्ने गरी स्वामित्वमा रहेका सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख तयार गरी सम्पत्ति लेखांकन सुदृढ गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धमा गत वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समेत व्यहोरा औल्याएकोमा सुधार भएको देखिएन ।	
११.२			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ मा विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालय समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुनुपर्ने व्यवस्था छ । साथै हस्तान्तरण भई आएका सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता अद्यावधिक गरी २०७५ असार मसान्त भित्र प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेमा गरेको देखिएन । अभिलेखको अभावमा हस्तान्तरण भई आएको सम्पत्ति तथा सामाग्रिको यथार्थ अवस्था यकिन हुने देखिएन । अभिलेख प्रणालिमा सुधार गरी सम्पत्ति लेखाङ्कन अद्यावधिक गर्नु पर्दछ । आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ५१ अनुसार नियम ४६ र ४७ बमोजिम लगत खडा गरी राखिएको सरकारी जिन्सी मालसामान हानि नोक्सानी नहुने गरी संरक्षण गर्ने र तिनिहरुको राम्रो संरक्षण गर्ने र तिनीहरुको राम्रो संभार गरी चालु अबस्थामा राख्ने उतरदायीत्व सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था छ । यस वर्ष खरिद गरेका कतिपय फर्निचर, कम्प्युटर लगायतका सामान वडा कार्यालयबाट खरिद गर्ने र सो को भुक्तानी नगरपालिकाबाट हुने गरेको पाइयो । यसरी खरिद गरेका समान वडा कार्यालयमा नै दाखिला भएको भनि नगरपालिकाको मुल जिन्सी खातामा आम्दानी जनाउने गरेको देखिन्छ । यसरी नगरपालिकाको मुल जिन्सी खातामा आम्दानी नजनाउदा नगरपालिकाको बास्तविक सम्पत्ति एकिन हुने अवस्था नरहने हुँदा सवारी साधन फर्निचर कम्प्यूटर लगायत खर्च हुने नहुने सामान नगरपालिकाबाट नै खरिद गरी मुल जिन्सी खाताबाट सहायक जिन्सी खाता राखी वडा कार्यालयमा हस्तान्तरण हुनु पर्ने देखिन्छ ।	
११.३			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा पालिकाको क्षेत्र भित्रको सम्पत्ति रेखदेख तथा मर्मत संभारको प्रवन्ध गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै सार्वजनिक तथा सामुदायिक सम्पत्ति बेचबिखन गर्न वा हक हस्तान्तरण गर्न वा लिजमा दिन नपाउने व्यवस्था छ । पालिकाले यस्ता सम्पत्तिको रेखदेख तथा मर्मत संभारको उचित प्रवन्ध गरेको देखिएन । सम्पत्ति संरक्षणको पर्याप्त प्रवन्ध गर्नु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१२			**पदाधिकारी सुविधा :** स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुवधा सम्बन्धी ऐन, २०५५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी सदस्य र सभाको सदस्यले आफु निर्वाचित भए अनुसार अनुसुचि २ बमोजिम पद तथा गोपनियताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारबाही शुरु गरेको मिति देखि मासिक सुविधा पाउने व्यवस्था छ । वागमती प्रदेश सरकारले प्रथम संसोधन मिति २०७७ वैशाख ३ मा राजपत्रमा प्रकाशन गरेको उक्त पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धि ऐनको अनुसुचि १ मा उल्लेख भए अनुसार नगर पालिकाले पदाधिकारीको बार्षिक सुविधा रु. ९९,८४,०००.०० भुक्तनी गरेको छ ।	
१३			**बजेट तथा कार्यक्रम :** पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण विष्लेशणबाट बजेट तथा कार्यक्रमका सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	
१३.१			स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने र सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम पालिकाले आषाढ १० को छैठौं नगर सभाको बैठकबाट रु. १,०४,९२,२९,०००.०० राजस्व र व्यय अनुमान सहितको विनियोजन विधेयक, २०७७ पारित गरेको छ । वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान भएकोमा चौमाशिक रुपमा भएको खर्चको आवृत्ति (Trend) एकनासको र अनुमानयोग्य देखिएन । चौमाशिक खर्चको भार अन्तिम चौमाशिक र आषाढ महिनामा बढि देखिन्छ भने अन्य खर्चको ट्रेण्ड समेत महिनागत रुपमा समान र अनुमान योग्य देखिएन । ऐनको भावना अनुसार पूजिगत खर्च व्यवस्थापन हुनेगरी सुधार गर्नु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१३.२			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) मा पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । पालिकाले स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठन गरी कार्य गरिरहेको प्रवेश बैठक तथा छलफलको क्रममा जानकारी दिएको छ । समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितीलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको भएपनि समय सिमामा कार्य सम्पन्न हुन नसकी फरक र थप समय लगाई कार्य गरेको पाइयो । नियमावलीको समय सिमा भित्र कार्य सम्पन्न गराई थप व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१३.३			स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शनको ५.१ मा सामाजिक विकासका शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रवर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता सामाजिक विकास तथा पूर्वाधार क्षेत्रमा समानुपातिक रुपमा वजेट व्यवस्थापन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले आर्थिक विकास, पूर्वाधार विकास, सामाजिक विकास, कार्यालय सञ्चालन तथा सुशासन जस्ता क्षेत्रमा ६ देखि ४५ प्रतिशत सम्म विनियोजन गरी खर्च गरेको छ । प्रत्येक वर्ष स्थीर रुपले प्राथमिकिकरणका क्षेत्र निर्धारण गरी कार्यक्रम र वजेट व्यवस्थापन गरेको देखिएन । बजेट व्यवस्थापनको तालिकागत विवरण देहायमा उल्लेख छ । मानव विकास सूचकाङ्कमा सकारात्मक प्रभाव पार्ने क्षेत्रमा दिग्दर्शनले निर्देश गरे अनुसार बजेट विनियोजन गरी खर्च व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।	

क्र.स.	क्षेत्र	बजेट	प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	७२२४८	६
२	पुर्वाधार विकास	५४४०१०	४५
३	सामाजिक विकास	३७१३७७	३१
४	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	९३१२३	८
५	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्ध क्षेत्र	१२८६४५	११
	जम्मा	१२०९४०३	१००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१३.४			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कन सहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले प्रोफाइल तयार गरी राखेको भएपनि वेभ साइटमा राख्ने जस्ता विधि अपनाइ सेवाग्राहीको पहुचयोग्य बनाएको देखिएन । प्रोफाइलका तथ्याङ्क तथा व्यहोरामा लाभग्राहीको पहुँच पुग्ने गरी पारदर्शिताका उपयुक्त विधि अवलम्वन गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१३.५			आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । (रु. हजारमा)	

सि.न.	बजेट उपशिर्षक	कूल खर्च	कूल खर्च			आषाढ महिनाको मात्र खर्च
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	
१	नगरपालिका कार्यक्रम	५६६६६७	६८८२२	१८१३७५	३१६६७०	१७७४२५
२	नगरपालिका शिक्षा	६८००	०	१२४८	५५५२	३३८१
३	नगरपालिका स्वास्थ्य	७४६६	५६७	२८१५	४०८४	११७८
४	नगरपालिका कृषि	५९२८	०	६२१	५३०७	३०५७
५	नगरपालिका पशु	८४९२	०	११८१	७११०	६७३०
६	महिला तथा बालबालिका	१२६९	१९	४०१	८४९	६३२
७	संघिय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	२४९५८६	३९८५६	४८८६४	१६०८६६	९१३६८
८	संघीय विशेष	४८४९	०	०	४८४९	
९	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	१७८१४	१७८२	३०३८	१२९९४	७९९२

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

१०	प्रदेश समपुरक कार्यक्रम	१२९६५	०	०	१२९६५	१२९६५
११	प्रदेश विशेष कार्यक्रम	३८२५	०	०	३८२५	३०६५
१२	गरिब सँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	५३०	०	०	५३०	५३०
१३	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	९९६४९	३९८९६	२५२४१	३४५१३	३३७५१
१४	स्थानिय पुर्वाधार विकास साझेदारी	९७०६	०	०	९७०६	६८११
१५	प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी	११७१०	०	०	११७१०	४९३०
	जम्मा	१००७२५४	१५०९४२	२६४७८३	५९१५२९	३५३८१५
	प्रतिशत		१५	२६	५९	३५

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार प्रथम चौमाशिकमा १५ प्रतिशत दोश्रो चौमासिकमा २६ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा ५९ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र ३५ प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१४			**जनशक्ति व्यवस्था :**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१४.१			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहलेआफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । स्थाई, अस्थाई करार तथा अन्य कर्मचारीको विवरण माग गरेकोमा अद्यावधिक विवरण पेश भएन । पालिकाले नियमित तथा करार कर्मचारी पारिश्रमिकमा खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐन, २०७४ को दफा ८३(८) बमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्ट्रीसियन, चौकिदार, मलि, बगैँचे लगायतका पदमा मात्र करार सेवाबाट कर्मचारी लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । विवरण तथा तथ्याङ्क पेश नभएकोले जनशक्ति व्यवस्थापनका सम्वन्धमा विश्लेषण गर्न सकिएन ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१४.२</td><td></td><td></td><td>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा सङ्गठन विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र बृत्ति विकसका सम्वन्धमा व्यवस्था छ। यसै दफामा स्थानीय कानुन बमोजिम संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी संगठन संरचना र दरवन्दी निर्धारण गर्ने सम्वन्धि व्यवस्था छ। पालिकामा विभिन्न पदमा गरी ५९ दरवन्दी स्वीकृत भएकोमा ७ रिक्त रहेको देखिन्छ। ५१ दरवन्दिमा करारमा कर्मचारी भर्ना गरी कार्य गराएको देखियो। संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा दरवन्दी कायम तथा पदपूर्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ।
<table>
<tr><th>क्र सं</th><th>विवरण</th><th>संख्या</th></tr>
<tr><td>क</td><td>स्वीकृत दरवन्दी</td><td>५९</td></tr>
<tr><td>ख</td><td>सेवारत कर्मचारी</td><td></td></tr>
<tr><td>१</td><td>साविक स्थानीय तहबाट समायोजन</td><td>३</td></tr>
<tr><td>२</td><td>निजामति सेवाबाट समायोजन</td><td>२३</td></tr>
<tr><td>३</td><td>जि स स बाट समायोजन</td><td>४</td></tr>
<tr><td>४</td><td>लोक सेवा बाट आएको</td><td>२६</td></tr>
<tr><td>५</td><td>कुल समायोजन</td><td>५५</td></tr>
<tr><td>६</td><td>रिक्त पद</td><td>७</td></tr>
<tr><td>७</td><td>अन्य सेवा करारमा कार्यरत</td><td>५१</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१६९</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१४.३			निजमती सेवा ऐन, २०४९ मा तलब र ग्रेड भुक्तानी दिँदा पारीत ग्रेडलाई निजामती किताबखाना, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा आ.ले.प.शाखाबाट ग्रेड भिडान गरेर तलबी प्रतिवेदन पारीत गरी तलब भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । यस आ.व.मा चालुतर्फबाट तलब भुक्तानीमा रु. १५,८१,९८,८५८.९९ खर्च भएकोमा तलबी प्रतिवेदन पारित गरेको देखिएन । तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी तलव खर्च लेखेको नियमित देखिएन । समयमा तलवी प्रतिवेदन पारित गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान पुग्नुपर्ने देखिन्छ।	
१४.४			स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) मा स्थानीय सेवाको गठन, संचालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) मा अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने उल्लेख छ । पालिकले यस वर्ष प्रोत्शाहन भत्ता, जोखिम भत्ता, समित बैठक भत्ता, पदाधिकारी तथा कर्मचारी भत्तामा खर्च गरी वित्तिय विवरणमा खर्च लेखाङ्कन गरेको छ । भत्ता प्रदान गर्दा अवस्यकता तथा औचित्यता पुष्टि हुनेगरी कानुन द्वारानै व्यवस्थित गर्नुपर्नेमा पालिकाले अधिकाङ्गस भत्ता वितरण गर्दा कानुन ताथ निर्देशिकामा उल्लेख गरेको पाइएन ।	
१५			**आय संकलनः** आय संकलन तथा व्यवस्थापनका सम्बन्धमा उपलव्ध विवरण परिक्षणबाट देखिएका व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	
१५.१			नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको आय व्यय विवरण अनुसार नगरपालिकाले देहायका शिर्षकमा आन्तरिक आय आर्जन गरेको देखिन्छ । केही शिर्षकमा अनुमान भन्दा निकै बढि र केहीमा निकै कम तथा कुनैमा संकलन नै नभएको आय अनुमान वास्तविक देखिएन । आय अनुमान तथ्याङ्कपरक तथा वास्तविक बनाउनु पर्दछ ।	

सि.नं.	राजस्व संकेत	आम्दानी शीर्षक	अनुमान	आम्दानी	प्रतिशत
१	११३१३	एकीकृत सम्पती कर	६८२४६९	०	-१००
२	११३१४	भुमिकर/मालपोत	५०००	५०३२	१
३	११३२१	घरवहाल कर	५०००	०	-१००
४	११३२२	वहाल विटौरी कर	१००	७	-९३

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

५	११६९१	अन्य कर	१०००	८६३	-१४
६	१४१५१	सरकारी सम्पत्तीको वहालबाट प्राप्त आय	२०००	१८७१	-६
७	१४२१९	अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	१०००	०	-१००
८	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	५००	०	-१००
९	१४२४२	नक्सापास दस्तुर	२०००	९८२	-५१
१०	१४२४३	सिफारिश दस्तुर	५०००	१२८२०	१५६
११	१४२४४	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१००	१११	११
१२	१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	१००	६	-९४
१३	१४२४९	अन्य दस्तुर	१०००	१४७१	४७
१४	१४३१२	प्रशासनिक तथा दण्ड जरिवाना र जफत	५००	७३४०	१३६८
१५	१४५२९	अन्य राजस्व	५०००	८९८३	८०
१६	१४६११	व्यवसाय कर	१५००	७६३	-४९
१७	३२१२१	नगद	२५१४०	०	-१००
१८	१५१११	बेरुजु	५००	०	-१००
१९		जनसहभागिता	१००००	२१८४	-७८
२०	१३४१२	अन्य व्यक्तिगत आन्तरिक अनुदान	१००००	२१८४	-७८

https://nams.oag.gov.np

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td>२१</td><td>३२१२२</td><td>बैंक मौज्दात</td><td>४०९२६०</td><td>३०८३४३</td><td>-२५</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>११६७१६९</td><td>३५२९६०</td><td>५७५</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>१५.२</td><td></td><td></td><td>महानगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७७ मा समावेश गरी मालपोल, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन लगायतका शिर्षकमा राजस्व सँकलन गर्दै आएको छ । उपर्यूक्त शिर्षकमा लगत कायम गरी सँकलन गर्नुपर्ने राजस्व समेत पर्दछ । पालिकाले राजस्वको लगत कायम गरी अद्यावधिक गरेको छैन । यसवाट आय प्रक्षेपण वास्तविक नहुन सक्ने अवस्था रहेको छ । अनुमान योग्य राजस्वको लगत कायम गर्ने सम्वन्धमा ध्यान पुर्याउनुपर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१५.३</td><td></td><td></td><td>पालिकाले राजस्व लगत व्यवस्थित गरी अद्यावधिक राख्न करदाता दर्ता र दर्ता खारेजी अभिलेख, लगत हुने अवस्थामा राजस्व लगत, राजस्व निर्धारण अभिलेखहरु, राजस्व असुली अभिलेखहरु, सूचना प्रविधीमा आधारित अभिलेख राखेको अवस्थामा त्यसमा अद्यावधिकता, आवश्यकता अनुसार मलेप फाराम नं १०१ देखि ११५ को प्रयोग, मलेप फा नं ९०४ बमोजिमको रसिद नियन्त्रण खाता लगायतका विवरण तयार गरी राजस्व लेखाङ्कन विश्वसनिय तथा भरपर्दो बनाउनुपर्नेमा बनाएको देखिएन । यस्तो अवस्थामा सुधार गरी राजस्व लेखाङ्कन व्यवस्थित गर्नु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१५.४</td><td></td><td></td><td>पालिकाले विनियोजन ऐन, २०७७ परिषदबाट स्वीकृत गरी मालपोत, भुमिकर, धरजग्गा रजिष्ट्रेशन, घरबहाल कर, सिफारिस दस्तुर, बहाल विरौटा कर जस्ता कर तथा शुल्क सँकलन गर्दै आएको छ । वडा कार्यलय तथा नगरपालिका संकलन केन्द्रबाट संकलन हुदै आएको पालिकाले जनाएको छ । कर तथा शुल्क संकलन गर्न सफ्टवेयर प्रयोग गरी सेवा प्रदायकसंगको सम्झौता मार्फत कार्य गराउदै आएकोमा प्रयोग, व्यवस्थापन, नियन्त्रण, पहुँच जस्ता विषय समेटी सफ्टवेयर सञ्चालन सम्वन्धि निर्देशिका बनाएको तथा सार्वजनिक गरेको देखिएन । यस्तै पालिकाले खडा गरेको आन्तरिक कोष सञ्चालन गर्न, राजस्व प्रणाली व्यवस्थापन गर्न, पर्यटकीय क्षेत्र तथा प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन जस्ता कार्यका लागि आवश्यकता अनुसारका विषय समेटी निर्देशिका बनाउनुपर्ने बनाई वेभ साइटमा राखेको देखिएन । साथै पालिकाले मातहतका कार्यलय तथा निकायलाई परिपत्र गरेको सम्वान्धि विवरण प्रप्त हुन आएन । यस्ता परिपत्रको विषयमा वेभ साइटमा समेत सूचना उपलव्ध नभएकाले सूचना, निर्देशन, परिपत्र तथा जानकारीहरुको व्यवस्थित अभिलेखाङ्कन समेत भएको देखिन आएन । यस्तो अवस्थामा सुधार गर्ने गरी राजस्वको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यस्थापन गर्नपर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

क्र.सं ३५	भौचर नम्बर	भौचर मिति	विवरण **अनियमित कार्य :**	बेरुजु रकम २८,८७,६४६
			वागमती प्रदेशको आर्थिक ऐन, २०७७ को दफा ९ को उपदफा (१) अनुसार आ.व. २०७७।७८ मा माटो, ढुंगा, गिट्टी, वालुवा, ग्राभेलको संकलनमा अनुसूची - ५ बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिने व्यवस्था छ । त्यसै गरी उपदफा (२) मा स्थानीय तहले प्रचलित कानूनमा तोकिएको दरमा नघट्ने गरी उपदफा (१) बमोजिमको सामाग्रीमा बिक्री मूल्य तोक्न सक्ने समेत व्यवस्था गरेको छ । अनुसूची - ५ मा प्रति घन फिट रु ९।- तोकेको छ ।मुल्य अभिबृद्धि कर ऐन, २०५२ बमोजिम ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्राभेल आदि बिक्रिमा १३ प्रतिशतले मु अ कर समेत असुल गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कालिका नगरपालिका वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७७ को दफा ६ बमोजिम गठित प्रतिवेदन अध्ययन तथा सिफारिस समितिको बैठक नगर प्रमुखको संयोजकत्वमा मिति २०७८।१।२ गते बसि वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम थाङ्गबुङ्ग खोलाको माथिल्लो तटीय भागमा मात्र ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्राभेल आदि बिक्रि गरी प्रदेश आर्थिक ऐनले तोकेको दरमा कर संकलन गर्ने निर्णय भएको छ । तर राजस्व दर तोक्दा १२ घनमिटर क्षमताको १० चक्के ट्रिपरको प्रति ट्रिपर मुल्य अभिबृद्धि कर बाहेक रु ३८१०.२४ तोक्नु पर्नेमा रु ३१७५.०० तोकेको र रसिद छपाई गर्दा रु ३१८०.०० कायम गरी असुल गरेको एवं मुल्य अभिबृद्धि कर समेत असुल नगरेकोले कानुनले तोके भन्दा घटी असुल गरेको छ ।पालिकाको कयर खोलाबाट आ व २०७७।०७८ को श्रावण देखि नै ढुङ्गा बिक्रि तथा निकासी गरेको छ ।तर यसरी निकासी गर्ने निर्णय एवं वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन पेश भएन । यस कार्यका लागी गत वर्षका अ. ल्या. रसिद र नपुग सोहि ढाँचामा छपाई गरी प्रयोग गरेको छ । उक्त रसिदमा पनि १२ घनमिटर क्षमताको १० चक्के ट्रिपरको प्रति ट्रिपर मुल्य रु. ३१७५.२० मात्र कायम गरेकोले कानुनले तोके भन्दा घटी असुल गरेको छ । यसरी कानुनले तोकेको दर भन्दा घटी दरमा असुल गरेको रु. २८,८७,६४६.०० असुल गरी सम्बन्धित राजश्व खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.......	

क्र. सं.	सामाग्री खरिद गर्ने	परिमाण (घ मी)	प्राप्त हुनुपर्ने रु (मु अ कर बाहेक)	प्रात रकम रु	नपुग रकम रु (मु अ कर बाहेक)	मु अ कर	जम्मा
1	अर्भान कन्स्ट्रक्सन	११५४	३६६४१८	५५०००	३६९११८	४७६३४	४१६७५२
2	अर्नेष्ट कन्स्ट्रक्सन	३९९५	१२६८४९२	१०५८६७५	२०९८१७	१६४९०४	३७४७२१
3	पाण्डे कन्स्ट्रक्सन	४२६९	१३५५४९३	११३१२८५	२२४२०८	१७६२१४	४००४२२
4	लर्ड बुध्द	१५६	४९५३३	४१३४०	८१९३	६४३९	१४६३२
5	हिमशिखर ओम सत्य साई	२४९६	७९२५३०	६६४०९०	१२८४४०	१०३०२९	२३१४६९
6	सैयन कन्स्ट्रक्सन	२७३७	८६९०५२	७२५३०५	१४३७४७	११२९७७	२५६७२४
7	डी एण्ड जी कन्स्ट्रक्सन	१०७१	३४००६४	२८३८१५	५६२४९	४४२०८	१००४५७

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

8	बसन्त निर्माण सेवा	१७६४	५६०१०५	४६८५२०	९१५८५	७२८१४	१६४३९९
9	सिराईचुली निर्माण सेवा	२०४	६४७७४	५४०६०	१०७१४	८४२१	१९१३५
10	सडक ग्राभेल उ. स. वडा नं ६	५५६	१७६५४१	१४७३४०	२९२०१	२२९५०	५२१५१
11	सडक ग्राभेल उ. स. वडा नं २ र ४	१३९८	४४३८९३	३७०४७०	७३४२३	५७७०६	१३११२९
12	दर्लामी डाँडा उ. स.	२०४	६४७७४	५४०६०	१०७१४	८४२०	१९१३४
13	निजि घर कालिका २	१९८	६२८६९	५३०००	९८६९	८१७३	१८०४२
14	भीमबहादुर बोटेघर इनारबारी सम्म सडक उ. स.	४४४	१४०९७९	११७६६०	२३३१९	१८३२७	४१६४६
15	सन्त कु. तामाङ (बिजय टोल)	६३०	२०००३८	१६६९५०	३३०८८	२६००५	५९०९३
16	रामहरी स्याङ्तान (मिलिजुली)	७५३	२३९०९२	१९९५४५	३९५४७	३१०८२	७०६२९
17	जितेन्द्र चौधरी (आर सि)	७२६	२३०५२०	१९२३९०	३८१३०	२९९६८	६८०९८
18	डीग ब. गोले (टंकि वरिपरी)	३३६	१०६६८७	८९०४०	१७६४७	१३८६९	३१५१६
19	१४ नं बाटो निर्माण उ. स.	२१०	६६६७९	५५६५०	११०२९	८६६८	१९६९७
20	जनविकास परिषद तथा विजयटोल	१४४	४५७२३	३८१६०	७५६३	५९४४	१३५०७
21	वडा नं २ हर्क बहादुर सहित	२०४	६४७७४	५४०६०	१०७१४	८४२०	१९१३४
22	बर्दाहा नदी नियन्त्रण उ. स.	३५०४	१११२५९०	१११५३८८	०	१४४६३६	१४४६३६

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>23</td><td>काष्ठमण्डप कन्स्ट्रक्सन</td><td>१३०५</td><td>४१४३६४</td><td>४१६१५०</td><td>०</td><td>५३८६७</td><td>५३८६७</td></tr>
<tr><td>24</td><td>रोजन निर्माण सेवा</td><td>२२३२</td><td>७०८७०५</td><td>६६७३६८</td><td>४१३३७</td><td>९२१३२</td><td>१३३४६९</td></tr>
<tr><td>25</td><td>युध्द निर्माण सेवा</td><td>८०४</td><td>२५५२८६</td><td>२५५६३६</td><td>०</td><td>३३१८७</td><td>३३१८७</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td>१५८७६५२</td><td>१२९९९९४</td><td>२८८७६४६</td></tr>
</table>
माथि उल्लेखित अर्भान कन्स्ट्रक्सनको रकममा लोडिङ्गको रु. ५७,७००.०० समेत समावेस छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१७</td><td></td><td></td><td>आय ठेक्का :
स्थानीय सरकार सांलन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) घ (६) मा पालिकाको अधिकार अन्तर्गत ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, माटो आदि प्रकृतिक बस्तुको बिक्री तथा निकासी शुल्क दस्तुर संकलन सम्बन्धि व्यवस्था गरेको छ। पालिकाबाट आन्तरिक आय सम्बन्धी ठेक्काको विवरण प्राप्त भएन । पालिका अन्तर्गतका सम्भाव्य ठाँउमा आई ई ई गरी प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार ठेक्काको माध्यामबाट प्रतिस्पर्धा गराई आन्तरिक आय बृद्धि गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१८</td><td></td><td></td><td>राजस्व दाखिलाः
आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २८ अनुसार जिम्मेवर व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदीको हकमा सोही दिन वा त्यसको भोलिपल्ट यथास्थानमा दाखिला गरी श्रेस्ता खडा गर्नुपर्ने र सो बमोजिम दखिला नगरेको देखिन आएमा सम्बन्धित तालुक कार्यालय वा विभागिय प्रमूखले दश दिनसम्म ढिलो गरेको भए दाखिला गर्न बाँकी रकम र सो रकमको दश प्रतिशतले जरिवाना गरी सो समेत दाखिला गर्न लगाउने व्यवस्था रहेको छ । नमुना छनौटका आधारमा पालिका अन्तर्गतका सबैभन्दा घटी र बढी आम्दानी भएका दुईवटा वडा (वडा नं ११ र ८) को असुली र दाखिला स्थिति परीक्षण गर्दा वडा नं ८ लेवर्षभरीमा आम्दानी गरेको रु. २६,०६,१५०.०० महिनामा ५।६ पटक सम्म दाखिला गरेको देखिन्छ भने वडा नं ११ ले वर्ष भरीमा आम्दानी गरेको रु. १,९१,६००.०० मध्ये रु. ३०,३५०.०० मिति २०७७।९।२६ मा र रु. १,६१,१००.०० मिति २०७८।३।३० मा मात्र बैक दाखिला गरेको छ । पालिका र अन्तर्गतका सबै वडा तथा शाखाहरुबाट उठेको राजस्व कानुनमा भएको व्यवस्था भए अनुसार दाखिला गराउन पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१९</td><td></td><td></td><td>पेश्की बाँकी :
आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४ (३) मा तोकिएको म्यादभित्र यसै नियमावलीको कार्यबिधि अपनाई फछ्र्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिनेदिने दुबै थरीको कर्तब्य हुने उल्लेख छ । कार्यालयले यो वर्ष देहायका कर्मचारी / निर्माण व्यवसायी/संस्थालाई दिएको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म फछ्र्यौट भएको देखिएन । सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११३(५) अनुसार फछ्र्यौट गर्नुपर्दछ ।
<table>
<tr><th>क्र.सं.</th><th>पेश्की लिनेको नाम</th><th>पेश्की रु</th></tr>
<tr><td>१</td><td>पि.के. निर्माण सेवा</td><td>२१००००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>डिभाइन लाइट कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि</td><td>२९५०००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>पाण्डे कन्स्ट्रक्सन</td><td>११०००००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>प्रसाद मा दुर्गा जे.भि.</td><td>६६९५००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>अर्भान कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.</td><td>४८८०००</td></tr>
<tr><td>६</td><td>प्रशंशा कन्स्ट्रक्सन</td><td>५९२०००</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>३३५४५००</td></tr>
</table></td><td>३,३५४,५००</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२०			**क्रिकेट रंगशाला :** नगरपालिका तथा धुर्मुस सुन्तली फाउन्डेशन बीच २०७७।१०।१९ मा रामपुर चितवनमा गौतम बुद्ध अन्तराष्ट्रिय क्रिकेट रंगशाला निर्माण गर्न आर्थिक सहायता उपलव्ध गराउने सम्वन्धि सम्झौता भएको पाइयो । नगर सभाको ५६ औं बैठकबाट निर्णय गरी निर्णय नं १२ अनुसार गौतम बुद्ध अन्तराष्ट्रिय क्रिकेट रंगशाला निर्माण गर्न धुर्मुस सुन्तलि फाउण्डेशनलाई गो. भौ. नं. १२२।०७७।१०।१९ बाट रु. १५,५५,५५५.०० फाउन्डेशनले सञ्चालन गरेको महायज्ञमा कबोल गरे अनुसार म्याचिङ्ग फन्ड शिर्षकबाट अनुदान उपलव्ध गराएको छ । नगरको सकृयता र समन्वयमा सञ्चालित गौरवको योजनाका लागि फाउण्डेशनको नाममा निकासा प्रदान गरेकोमा फाउण्डेशनले अपनाएको खरिद तथा व्यवस्थापन प्रकृयाका सम्वन्धमा अनुगमन तथा समन्वय गर्ने सम्यन्त्र तयार गरेको देखिएन । कुल अनुमान मध्येको ८५ प्रतिशत कार्य भएको र थप कार्य अघि बढाउन चरम श्रोत अभाव भएको मिति २०७७।१०।१९ को निवेदनका आधारमा भुक्तानी दिएको पाइयो । फउण्डेशनको आम्दानी खर्च विवरणमा नगद अनुदान प्राप्त शिर्षकमा रकम समावेश गरेकोमा हालसम्म नगरपालिकाबाट निकाशा गएको रकमको एकिकृत अभिलेख देखिने गरी लेखा टिप्पणी समावेश गर्ने गरेको देखिएन । स्थानीय श्रोतबाट प्राप्त हुने रकमबाट निर्माण कार्य लगायतमा खर्च गर्दा प्रचलित खरिद कानुनको पालना हुनेगरी गरेको सम्वन्धमा आश्वस्त हुने व्यहोरा सम्झौतामा समावेश भएको देखिएन । प्रचलित खरिद कानुन अनुसार खर्च भएको आश्वस्त हुने प्रमाण प्राप्त गरी पालिकाको अनुदान प्रभावकारी उपयोग भएको सम्वन्धमा सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।	
२१			**ऋण लगानी :** संघिय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन कार्यालय र जुटपानी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति बीच सह लगानीमा रु. ३५,२१,४१,७३८.०० को खानेपानी आयोजना कार्यान्वियन गर्ने सम्वन्धमा २०७७।६।६। मा सम्झौता भएको देखियो । कुल सम्झौताको १० प्रतिशत नगद दाखिला सहित ३० प्रतिशतले हुने रु. १०,५६,४२,५२०.०० उपभोक्ता समितिले व्यहोर्ने गरी सम्झौता भएकोमा समितिले २०७८।८।१९ मा सापटी उपलव्ध गराउन नगरपालिकालाई पत्र लेखेको छ । निवेदन उपर कार्वाहीका लागि २०७७।९।२९ को ५६ औं नगर सभाको बैठकबाट समितिलाई ऋण प्रदान गर्ने प्रस्ताव पारित गरी निर्णय नं ११ ले रु. १,००,००,०००.०० बिना व्याज ऋण प्रदान गर्ने निर्णय अनुसार गो.भौ.न. ११५।२०७७।१०।५ बाट उक्त उपभोक्ता समितिलाई ऋण रकम भुक्तानी दिएको छ । ऋण लगानीको रकम वित्तिय विवरणमा ऋणको रुपमा लेखाङ्कन नगरी खर्च लेखाङ्कन गरेको छ । यसवाट आर्थिक वर्षको समाप्ति पछि ऋण अभिलेखिकरण नहुने र उठ्न बाँकी ऋण हिसाव दुरुस्त नहुने देखियो । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को अधिकार प्रयोग गरी अनुदान आर्थिक सहायता तथा ऋण सापटी दिने सम्वन्धि निर्देशिका,२०७७ तयार गरी सोही आधारमा ऋण प्रदान गरेकोमा उक्त निर्देशिका लेखापरिक्षण अवधिसम्मा स्विकृत गरी स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गरेको देखिएन । ऋण फिर्ताको मापदण्ड तयार नगरी खर्च लेखी भुक्तानी गरेको नियमित देखिन आएन । लगानी सम्झौता गर्दा ऋण लगानीको रकम फिर्ता हुने आधार समेत निर्धारण गरी लगानी सुरक्षाको मापदण्ड तयार गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	१०,०००,०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२२			**नापी किताव :** निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखाङ्कनका लागि स्वीकृत ढाँचाको नापी किताव (म.ले.प.फा.नं ७१) मा उल्लेख गर्नुपर्ने गरी महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत गराई महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले लागु गरेको छ । उक्त किताबमा ठेक्का नं, आर्थिक वर्ष, कार्यालयको नाम, निर्माण व्यवसायीको नाम, कामको नाम र स्थान, चेनेज, काम शुरु भएको मिति, सम्पन्न हुनुपर्ने मिति र सम्पन्न भएको मिति साथै अघिल्लो विलसम्म भएको कामको परिमाण र भुक्तानी रकम, हालको विलबाट भएको कामको परिमाण र रकम समेत स्पष्ट रुपमा उल्लेख गरी नापजाँच गर्ने, सिफारिस गर्ने र स्वीकृत गर्ने कर्मचारीको नाम पद हस्ताक्षर र मिति समेत उल्लेख हुनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले तयार गरेको नापी कितावमा अघिल्लो विलसम्म भएको कामको परीमाण र भुक्तानी हुने रकम समेत स्पष्ट रुपमा उल्लेख गरी राखेको नदेखिएकोले खर्च भएको वास्तविक परिमाण र रकम तथा बाँकी परिमाण र रकमको अवस्था यकिन गर्न सकिने आधार देखिएन ।	
२३			**निर्माणस्थल परिवर्तन :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४को नियम २०मा सार्वजनिक निकायले खरिद कारबाहीका सम्बन्धमा खरिद विधि छनौट गरी खरिद सम्झौता गर्नुपर्ने र नियमावलीमा अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक खरिद सम्झौतामा परिवर्तन गर्न सकिने छैन भन्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम अनुसार लागत अनुमान रु. ३०,२६,३७४.०० को बसपार्क कम्पाउन्ड वाल निर्माण गर्न बोलपत्रको माध्यमबाट छनौट भई १९ प्रतिशत घटि कबोल गर्ने डिभाइन इन्जिनियरिङ्ग कन्शल्टेन्सी एण्ड कन्ट्रक्शन प्रा. लि. सँग निर्माण कार्य सम्झौता भएको देखियो । निर्माण स्थलमा स्थानीयको अवरोधका कारण उल्लेखित स्थानमा कार्य गर्न नसकेको कारण नगर कार्यपालिकाको २०७८।८।१९ को ५४ औंबैठकको निर्णय नं ८अनुसार वडा नम्बर ९ कोनिर्माणाधीन वडा कार्यालय भवनमा कम्पाउन्ड वाल निर्माण गर्नेगरी निर्माणस्थल परिवर्तन गरी कार्य गराएको देखियो । एक स्थानमा निर्माण कार्य गर्ने गरी गरेको लागत अनुमान र सम्झौताको कार्यान्वियन फरक स्थानमा गर्दा निर्माणस्थल तथा भौगोलिक अवस्थाका कारण निर्माण संरचना र सामग्री उपयोगका सम्बन्धमा उत्पन्न हुने फरक अवस्थाका साथै निर्माण व्यवस्थपनका सम्बन्धमा विस्तृत अध्ययन भएको देखिएन । प्राविधिक पुष्ट्याई वेगर फरक स्थानमा निर्माणस्थल परिवर्तन गरी सम्झौता भन्दा फरक हुने गरी निर्माण कार्य गराउँदा निर्माण व्यवसायी संगको सम्झौता संशोधन गरेको पाइएन । निर्माणकार्य सम्भाव्यताका साथै वास्तविक लागत अनुमान सहितको प्राविधिक प्रतिवेदन तयार नभई निर्णयका आधारमा निर्माण स्थल परिवर्तन गरी सुरु सम्झौता बाटै कार्य सम्पन्न गराई भुक्तानी फरफारक गरेको उपयुक्त देखिएन ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२४			**कार्य सम्पन्न अवस्था :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम २० मा सार्वजनिक निकायले गर्ने कार्यका लागि खरिद सम्झौता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कालिका नगरपालिका वडा नम्बर ११ मा रु. ४२,०९,५५२.०० लागतको सपान खानेपानी आयोजना निर्माण गर्न २०७७।११।१८ मा उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता भएको देखियो । आर्थिक वर्षको अन्त सम्ममा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नेगरी गरेको सम्झौतामा २१ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भई गो.भौ.नं. ३०२।०७८।२।२६ बाट रु ८,९८,९३५.०० भुक्तानी पछि लेखापरीक्षण अवधिसम्म थप प्रगति भएको देखिएन । बर्षातको बाढीका कारण निर्मित संरचनामा क्षति पुगेकोले थप कार्य गर्न नसकेको जनाएकोमा क्षतिको मुल्याङ्कन गरेको देखिएन । पानीको मुहान पहिचान भएपछि क्षति मुल्याङ्कन गरी निर्माण कार्य पुनः कार्य अघि बढाउने कार्यालयले छलफलको क्रममा प्रतिकृया दिएको छ ।	
२५			**नन फाइलर :** मुल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १८(१) मा कर दाताले प्रत्येक महिना आफुले बुझाउनु पर्ने कर रकम स्वयम निर्धारण गरी सो महिना समाप्त भएको पच्चीस दिन भित्र कर अधिकृत समक्ष तोकिए बमोजिम कर विवरण पेस गर्नुपर्ने व्यबस्था छ । त्यस्तै दफा १९(१) मा करदाताले प्रत्येक कर अबधिको कर सो अवधि समाप्त भएको मितिले पच्चीस दिन भित्र बुझाउनुपर्ने र सो अबधिमा कर नबुझाएमा उपदफा (२) र (३) बमोजिम थप दस्तुर समेत बुझाउनुपर्ने व्यबस्था छ । देहाय बमोजिमका कार्यको निर्माण व्यावसायिलाई मुल्य अभिवृद्धि कर समेत भुक्तानि गरेकोमा ती निर्माण व्यावसायिले समयमा कर विवरण नबुझाई ननफइलर रहेको देखियो । तसर्थ भुक्तानि भएको मुल्य अभिवृद्धि कर रु. ८,१२,८९१.०० को कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु	८१२,८९१

भौ नं मिति	योजना । कामको विवरण	निर्माण व्यावसायी	जम्मा मु. अ. कर	भुक्तानि मु. अ . कर	नन फाइलर मिति
६४।०७७।८।१७	ठे नं ६४।०७६।७७ गणेशचोक देखि थाङखोला सडक	बालाजी निर्माण सेवा (पान नं ६०७२८६१७१)	१०१७१८६.८८	५०८५८४	२०७६ फाल्गुण
४२३।२०७८।३।२४	ठे नं २४।०७६।७७ गणेशचोक देखि थाङखोला सडक	बालाजी निर्माण सेवा (पान नं ६०७२८६१७१)	४३४३९०.६६	३०४३०७	२०७६ फाल्गुण
जम्मा				८१२८९१	

२६			**सोझै खरिद :**	४,२८७,७२४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			सार्बजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८४ अनुसार सर्वजनिक निकायले स्विकृत कार्यक्रम र खरिद योजना अनुसार बीस लाख सम्म लागत अनुमान भएको मालसामान, निर्माण कार्य वा जुनसकै सेवा सिलबन्दी दरभाउ पत्र आव्हान गरी खरिद गर्न सकिने व्यबस्था छ भने नियम ३१ बीस लाख रुपैयाँ भन्दा बढी लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य, मालसामान वा जुनसकै सेवा खरिद गर्नु पर्दा खुला वोलपत्रको माध्यामबाट गर्नुपर्ने व्यबस्था छ | त्यसैगरी नियम ८५ (१ख) अनुसार एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी रु पाँच लाख भन्दा बढी रकमको एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट सोझै खरिद गर्न नसकिने व्यवस्था छ।पालिकाले देहाय बमोजिमको रु. ४२,८७,७२४.०० को खरिद कार्य गर्दा प्रतिस्पर्धा बेगर टुक्रा टुक्रा पारी खरिद गरेको र एउटै आपुर्तकबाट सीमा भन्दा बढीको खरिद गरेकोले नियम सम्मत देखिएन । रु	

भौ नं । मिति	सामानको विवरण	आपुर्तकको नाम	भुक्तानी रु
७।२०७७।७।९	डेक्स्टप कम्प्युटर, प्रिन्टर	ग्लोबल कम्प्युटर सोलुसन	३९४८९९
९।२०७७।५।९	ल्यापटप, टोनर कार्टिज	एब्सोलुट कम्प्युटर एण्ड मोवाइल	४३२७९०
४२।२०७७।७।१६	डेक्स्टप कम्प्युटर, प्रिन्टर	नेक्सस बजार	११६५००
२०५।२०७७।१२।११	डेक्स्टप कम्प्युटर	ग्लोबल कम्प्युटर सोलुसन	४३२५००
२०६।२०७७।१२	डेक्स्टप कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर	नारायणी कम्युटर एण्ड सोलुसन	४७५३००
१८२।२०७७।११।२३	डेक्स्टप कम्प्युटर सिसि टिभि	ग्लोबल कम्प्युटर सोलुसन	२६२१००
५।२०७७।५।९	सिसि टिभि जडान जुटपानी बजार क्षेत्र	फिनिक्स टेक्नोलोजी प्रा ली	४५५८४२
६।२०७७।५।९	सिसि टिभि जडान शक्तिखोर बजार क्षेत्र	फिनिक्स टेक्नोलोजी प्रा ली	३१७७२३
२३०।२०७८।१२।३०	सिसि टिभि जडान जुटपानी स्वास्थ्य केन्द्र	फिनिक्स टेक्नोलोजी प्रा ली	२५४३६३
१५।२०७७।६।६	दराज कुर्शी टेवल	नेपो फिनिसिंग इण्ड्रष्टिज	४६६८०३
५६।२०७७।८।१०	सिंगल सोफा टि टेवल	नेपो फिनिसिंग इण्ड्रष्टिज	१२६८९९

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>६७।२०७७।८।१८</td><td>स्टिल दराज टेवल</td><td>नेपो फिनिसिंग इण्ड्रष्टिज</td><td>६८९३०</td></tr>
<tr><td>१०८।२०७७।९।२६</td><td>ग्लास डोर टेवल कुर्शी</td><td>नेपो फिनिसिंग इण्ड्रष्टिज</td><td>१६२७२०</td></tr>
<tr><td>१४३।२०७७।१०।२७</td><td>ग्लास डोर क टेवल रिभल्विङ कुर्शी</td><td>प्लानेट इन्टरनेशनल</td><td>१४८५९५</td></tr>
<tr><td>१६।२०७७।६।६</td><td>सोफा</td><td>प्लानेट इन्टरनेशनल</td><td>९०९६५</td></tr>
<tr><td>१६।२०७७।६।६</td><td>सिंगल सोफा टि टेवल</td><td>ए वान इन्टरनेशनल</td><td>८०७९५</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>४२८७७२४</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२७</td><td></td><td></td><td>
ठेक्का व्यवस्थापनः
सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा वोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्वन्धी व्यवस्था छ । उपलव्ध विवरण नगरपालिकाले वोलपत्रको सूचना प्रकाशित गरी आ.ब. ०७७।७८ मा लागत अनुमान रु. २४,८४,७१ हजारका ३७ नयाँ ठेक्कामा लागत अनुमान भन्दा औशतमा २८ प्रतिशत घटी हुनेगरी रु. १७,६६,४२ हजारको सम्झौता गरेको विवरणबाट देखिन्छ । समयमा ठेक्का व्यवस्थापन गरी शुरु म्याद भित्र कार्य सम्पन्न नहुदा सम्झौता पछिका वर्षको बजेटमा समेत भार पर्ने गरी निर्माण कार्यको दायित्व सर्दै जाने गरेको देखियो । यसबाट चालु वर्षमा कार्य सम्पन्न नभई पछिल्ला वर्षमा श्रोत व्यवस्थापनको भार थपिदै गएको छ । नमुनाका लागि २० ठेक्काको लागत अनुमान तथा स्वीकृत अंकको तथ्याङ्क हेर्दा वोलपत्रदाताले लागत अनुमानको तुलनामा ४ प्रतिशत देखि ३९ प्रतिशत सम्म घटिमा काम गर्ने गरी ठेक्का कवुल गरेको देखिन्छ । उदाहरणका लागि केही ठेक्काका विवरण देहायमा उल्लेख छ । लागत अनुमानको तुलनामा धेरै प्रतिशत घटिमा काम गर्ने गरी सम्झौता भएको कार्यमा सामाग्रीको निर्धारित गुणस्तर र परीमाणमा कार्य भएको सम्वन्धमा यकिन हुने देखिएन । नगरपालिकामा उपभोक्ता समिति, दरभाउपत्र तथा वोलपत्रको माध्यमबाट समेत धेरै संख्यामा निर्माण कार्य हुने र अनुगमन, निरिक्षण र गुणस्तर निर्धाण गर्न प्राविधिकको संख्या सिमित भएको देखिन्छ । यसबाट निर्माण कार्य निर्धारित गुणस्तर र परिमाणमा भएको यकिन गर्न सकिने देखिएन ।
<table>
<tr><th>SN</th><th>Project</th><th>CID</th><th>Estimated</th><th>Tendered</th><th>घटि प्रतिशत</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Building Construction (ward no - 10)</td><td>001/Works/NCB/KM/077/078</td><td>12628</td><td>7905</td><td>37</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Building Construction (ward no - 8)</td><td>002/Works/NCB/KM/077/078</td><td>9064</td><td>5526</td><td>39</td></tr>
<tr><td>3</td><td>Gairibari Chowk to Blacktopped Road</td><td>003/Works/NCB/KM/077/078</td><td>19987</td><td>13306</td><td>33</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

4	Kholesimal Bazar to Blacktopped Road	004/Works/NCB/KM/077/078	19999	13123	34
5	Kalopatre Kalika 2, 4 5	005/Works/NCB/KM/077/078	19936	12664	36
6	Srijana Chowk Dekhi Kalopatre	006/Works/NCB/KM/077/078	2996	2262	24
7	Baato Kalopatre, Kalika	007/Works/NCB/KM/077/078	3427	2579	25
8	Dharampure Chowk to Kalopatre	008/Works/NCB/KM/077/078	3356	2656	21
9	Padampur Chowk Dekhi Kalopatr	009/Works/NCB/KM/077/078	2996	1982	34
10	Kalika Samudiyak Ban Dekhi Bato Pitch	010/Works/NCB/KM/077/078	4298	3759	13
11	Sita thapako ghar dekhi sadak	011/Works/NCB/KM/077/078	4783	3155	34
12	Thang Khola View Tower Nirman	012/Works/NCB/KM/077/078	4070	2478	39
13	Padampur Khanepaani Maa Saabhaa hall	013/Works/NCB/KM/077/078	3259	3128	4
14	Hari Prasad Pathak dekhi Kalopatre	014/Works/NCB/KM/077/078	6750	4254	37
15	Woda Karalaya Jane Sadak	015/Works/NCB/KM/077/078	3001	2724	9
16	Prem Bahadur Tamangko Ghar Dekhi Sadak	016/Works/NCB/KM/077/078	4387	3945	10
17	Woda no 5 Tankinira Kalopatre	017/Works/NCB/KM/077/078	3516	3127	11
18	Majhwang Ma. Vi. Vidhyalaya Bhawan	018/Works/NCB/KM/077/078	12921	7921	39
19	Chaturmukhi Mavi maa Sawa Hall	019/Works/NCB/KM/077/078	3479	2731	21
20	Chepang Vidhyaalaya Chhaatraabas	020/Works/NCB/KM/077/078	6264	4422	29

नगरपालिकामा स्थापना काल देखिनै ठेक्का व्यवस्थापन हुदै आएकोमा ठेक्काको लगत राखेको छैन । यसवाट पालिकाले विभिन्न वर्षमा लगाएका ठेक्का के कति संख्यामा सम्पन्न भए कति बाँकी छ साथै कति कार्य नभई समस्याग्रस्त रहेका छन् भन्ने सम्वन्धमा यकिन हुने देखिएन । ठेक्का अभिलेख अद्यावधिक नहुदा निर्माण कार्यको अद्यावधिक स्थितिका सम्वन्धमा विश्लेषण गर्न सक्ने अवस्था रहेन । साथै काम नभई विविध कारणबाट समस्याग्रस्त निर्माण कार्यको पहिचान हुन सक्ने अवस्था छैन । पालिकाले निर्माण कार्यको विवरण अद्यावधिक गरी ठेक्काको वास्तविक अवस्था पहिचान गरी सम्झौता अनुसारका निर्माणकार्य सम्पन्न गराउनु पर्दछ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२८			**प्रोभिजनल समः** पालिकालेनिर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम गर्नु पर्दछ । देहाय बमोजिमका ठेक्काको भुक्तानी गर्दा निर्माण व्यवसायीले प्रोभिजनल सम बापत् पेश गरेको मूल्य अभिवृध्दि कर समेतको बिललाई पुनः ठेक्का बिलमा चढाई थप १३ प्रतिशत मूल्य अभिवृध्दि कर भुक्तानी गरेको हुँदा दोहोरो मूल्यवृध्दि कर भुक्तानी गरी बढी भुक्तानी गरेको रु. २०,१८३.०० असुल हुनुपर्ने रु.	२०,१८३

भौ नं। मिति	ठेक्का नंबर	निर्माण व्यावसायी	विवरण	विल रकम (मु. अ. कर समेत)	पुन: मु. अ. कर
१०९।०७७।९।२७	४४।२०७६।७७	आर एन विल्डर्स	वीमा	२११०३.८८	२७४३
१९२।२०७७।१२।९	४७।२०७६।७७	डि एण्ड जी कन्स्ट्रक्सन	वीमा	२२६४४	२९४४
२०१।२०७७।१२।१०	४०।२०७६।७७	सिध्दार्थ निर्माण सेवा	वीमा	३८११९.५८	४९५६
२०१।२०७७।१२।१०	४०।२०७६।७७	सिध्दार्थ निर्माण सेवा	ल्याव टेष्ट	२२६००	२९३८
२९८।२०७८।२।२६	३८।२०७६।७७	डिभाइन ईन्जिनियरिङ् कन्सल्टेन्सि एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	ल्याव टेष्ट	२०९०५.	२७१८
४६९।२०७८।३।२४	३९।२०७६।७७	डिभाइन ईन्जिनियरिङ् कन्सल्टेन्सि एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	वीमा	२९८७४	३८८४
जम्मा					२०१८३

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२९			**सामाजिक सुरक्षाः** सामाजिक सुरक्षाको सम्बन्धमा देखिएको व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२९.१			**निष्कृय लाभग्राहीः** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २३(५) मा खाता संचालन गर्ने बैंक तथा वित्तिय संस्थाले यस प्रकारका खाता मध्ये निष्कृय खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण महिना भित्र सम्बन्धित स्थानीय तहका साथै विभागलाई दिनु पर्ने उल्लेख छ। लेखापरीक्षणको क्रममा निष्कृय लाभग्रहीको खाता माग गर्दा वडा नं. १, ६ र ७ मा सेवा प्रदान गर्ने बैंकले उपलब्ध गराएको विवरण निम्न अनुसार छ । बाँकी वडाको सम्बन्धमा यथाशिघ्र विवरण माग गरी ती लाभग्रहीको निधन भएको, दोहोरो भएको वा बँसाई सरेको सम्बन्धमा पालिकाले यकिन गरी संघीय संचित कोष फिर्ता गनु पर्दछ । रु..............	९८,९४८

वडा नं.	सेवा प्रदायक बैंक	निष्कृय लाभग्राहीको सं.	खातामा रहेको रकम
७	सेन्चुरी बैंक लि.	९	१८४००.३९
१	कुमारी बैंक लि.	२	७८५४७.५३
२ र ३	मुक्तिनाथ बिकास बैंक लि.	नभएको	०
	जम्मा		९६९४७.९२

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२९.२			**सामाजिक सुरक्षाः** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा, तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रुपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्योक बर्ष लगत अध्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, बैंक मार्फत वितरण गर्नुपर्ने, नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रिकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरि अधावद्यिक गर्ने जस्ता जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्वन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ । लेखापरीक्षण योजना अनुसा २ वडाको वितरण अवस्थाको तथ्याङ्क परीक्षण गर्दा पालिकाले अनलाईन सिस्टममा लगत अद्यावधिक गरेको देखिएन । निश्चित समय अन्तरमा लगत अद्यावधिक नभएकोले मृत्यू, बसाँईसराई, दोहोरो परेको लाभग्राहीको सम्बन्धमा यकिन हुन सकेन । लाभग्राही लगत अद्यावधिक गरी सोही आधारमा निकासा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	

वडा नं.	लाभग्रही सं.	निकासा	वितरण
६	६३१	१७८२३२००	१७८२३२००
५	३७७	१००४५६००	१००४५६००
जम्मा	१००८	२७८६८८००	२७८६८८००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३०</td><td></td><td></td><td>कोरोना नियन्त्रण :
पालिकाले सँघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त आम्दानी समेत प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा जम्मा गरी सामाग्री खरिद, आइसोलेशन सञ्चालन, जीखिम भत्ता वितरण, क्वारेन्टाइन सञ्चालन जस्ता कार्यमा देहाय अनुसार रु. ७३,३८,६१७.०० खर्च गरेको छ । कोषबाट सामाग्री तथा सेवा खरिद गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ (२) को पालना नगरी टुक्रे खरिद गरेको छ । माग आवश्यकता अनुमान गर्न नसकिने साथै फरक फरक समयमा स सानो परीमाणमा खर्च गर्नुपरेकोले टुक्रे खरिद गर्नुपरेको कार्यालयको प्रतिकृया छ । कानुनी व्यवस्थाको पालना हुनेगरी खरिद गर्नुपर्दछ ।
यसैगरी कोरो नियन्त्रण तथा प्रकोप व्यवस्थापन तर्फको बजेटबाट बाटो निर्माण, ग्राभेल, तारजाली तथा कुलो निर्माण जस्ता निर्माण कार्यमा रु. १०,४२,०५२.०० खर्च गरेकोमा बजेट अनुशासनको पालना भएको देखिएन । बजेटले व्यवस्था गरेको भन्दा फरक प्रयोजनमा खर्च लेखेको नियमित देखिएन । रु............
<table>
<tr><th>विवरण</th><th>भुक्तानी रु.</th></tr>
<tr><td>बाटो निर्माण ग्राभेल तारजाली तथा कुलो निर्माण</td><td>१०४२०५२</td></tr>
<tr><td>मास्क सेनिटाइजर ग्लोव्स औषधि लगायतका सामाग्री</td><td>३३६९९९९</td></tr>
<tr><td>क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन खर्च</td><td>१४१५३८३</td></tr>
<tr><td>अन्य</td><td>१५११९८३</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td>७३३८६१७</td></tr>
</table></td><td>१,०४२,०५२</td></tr>
<tr><td>३१</td><td></td><td></td><td>दमकल साझेदारी :
खैरहनी नगरपालिका सहित पुर्वि चितवनका राप्ती, रत्ननगर, कालिकानगरपालिकाले संयुक्त रुपमा बारुणयन्त्र संचालनमा ल्याएको पाइयो । बारुणयन्त्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७६ बमोजिम गठित समिति मार्फत सञ्चालन भएकोमा आम्दानी खर्च तथा विल भरपाइको व्यवस्थित अभिलेख लेखपरीक्षण अवधिमा पेश भएन । विल भरपाइ पेश नभएकोले आय व्ययको वास्तविक अवस्था यकिन हुन सकेन । वारुणयन्त्र सञ्चालन खर्च रु. ३०००००.००का सम्वन्धमा खर्च पुष्टि हुने प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु…………….</td><td>३००,०००</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३२			**भूमि सम्बन्धीः** कालिका नगरपालिकका भित्रका भुमिहीन दलित, भुमिहिन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीको पहिचान लगत संकलन प्रमाणीकरण तथा नाप नक्सा गर्ने कार्य गर्न भनि मित २०७७।१०।१६ स्थापना भुमि इकाई स्थापना भई कार्य गरेको पाइयो । जस अन्तर्गत नगरपालिकाका ११ वटै वडाबाट लगत संकलन गरेको पाइयो । संकलित लगत ४९९२ रहेको भएपनि भुमिहिन सुकुम्बासीको अवस्था यकिन भएको पाइएन। लेखापरीक्षण अबधि मिति २०७८।११।२४ सम्ममा लाभग्राहीको तथ्याँक डाटा प्रणालीमा प्रविष्ट सुरु गरेकोमा सम्पन्न भएको छैन ।बाकी रहेका तथ्याँकहरु प्रविष्ट गरि विवरण अध्यावधिक गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
३३			**आर्थिक सहायता तथा विवधः** आर्थिक सहायता तथा विवध सम्बन्धमा देखिएको व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	
३३.१			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र कार्य गर्ने आवश्यक पर्ने ऐन नियम निर्देशिका कार्यविधि बनाई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गर्नु पर्ने व्यस्था छ । तर नगरपालिकाले आर्थिक सहायता सहायता सम्बन्धि कुनै कार्यविधि नबनाई बिल भरपाइको आधारमा स्थानीय उद्धार राहत तथा पुनः स्थापना बिपन्न वर्गलाई औषधि अपचार लगायतका कार्यमा आर्थिक सहायता उपलब्ध गराएको छ । यसरी खर्चको बिल भरपाई राखि बिभिन्न मितिको निर्णय अनुसार रु. २३,९९,९९९.९९ आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । स्पष्ट प्रयोजन खुलेका कार्यम आर्थिक सहायता वितरण गर्ने गरी वितरण कार्य व्यवस्थित र नियम अनुरुपको बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।	
३३.२			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्यको अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यको आधारमा विविध खर्च गर्नु पर्ने व्यस्था छ। तर यस नगर पालिकाले यस वर्ष खाना तथा बिविध खर्च तर्फ रु. २३,९९,९९९.९९ खर्च गरेको छ नगरपालिकाले खर्चको सिमा निर्धारण गरि खर्चको मितव्ययितामा ध्यान पुर्याउनु पर्दछ ।	
३४			**धरौटी :** नगरपालिकाको गोश्वरा धरौटी खाता अनुसार बिभिन्न व्यक्ति, संस्था तथा निर्माण व्यवसायी समेत गरी गत वर्ष सम्मको धरौटी रु. ९७,४७,३४२.०७, आ.ब. ०७७।७८ मा रु. १,९०,७१,६५७.७६ थप भई जम्मा रु. २,८८,१८,९९९.८३ भएकोमा यस अवधिमा नियमानुसार रु. ३५,८१,४९०.०० फिर्ता भै बाँकी रु. २,५२,३७,५०९.८३ धरौटी खातामा देखिन्छ । यस रकम मध्ये विगत देखिको जिम्मेवारी सर्दै आएको रु. २,७७,६३६.०० कुन व्यक्ति फर्म तथा संस्थाको भनि यकिन नहुने हुँदा प्रचलित कानुन बमोजिम कार्यविधि बनाई नियमानुसार धरौटी फिर्ता तथा सदरस्याहा हुनुपर्ने देखिएको रु	२७७,६३६

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३५			**ह्युम पाइप :** भौ नं ५२१।२०७८।३।३० पालिकाले वडाभरी विभिन्न सडकमा ह्युम पाइपकार्यक्रम अन्तर्गत न्यु चितवनउद्योग प्रा. लि. बाट रु. ४,८८,१२६.०० को विभिन्न साइजकाका ६२ थान ह्युम पाइप खरिद गरी हस्तान्तरण फारमबाट वडा नं ३ कार्यालयलाई बुझाएको छ । उक्त ह्युम पाइपहरु वडाका कुन कुन स्थानमा प्रयोग गरिए सोको प्राविधिक नापजाँच, मूल्याङ्कन एवम् कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश नभएको हुँदा कार्य सम्पन्न गरी प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु. …..	४८८,१२६

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३६</td><td></td><td></td><td>
टुक्रे खरिद :
सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८(२) मा सार्जनिक खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमित हुनेगरी टुक्रा-टुक्रा पारी खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ । पालिकाले देहाय बमोजिमको खरिद कार्य गर्दा रु. पाँच लाख भन्दा घटीको लागत अनुमान तयार गरी खुला कोटेशनबाट लागत अनुमानकै हाराहारीमा सोझै गराएको देखियो । यस्तो खरिद कार्य गर्दा खरिद प्याकेज बनाई प्रतिस्पर्धात्मक विधिबाट गराउनु पर्दछ।
<table>
<tr><th>भौ नं । मिति</th><th>कामको विवरण</th><th>निर्माण व्यवसायी</th><th>लागत अनुमान</th><th>संझौता रकम</th><th>भुक्तानी रु</th></tr>
<tr><td>५१।२०७७।८।५</td><td>खोलेसिमल प्रहरी विट ट्रस निर्माण</td><td>पि के निर्माण सेवा</td><td>४९९८०७</td><td>४८९८१३</td><td>४८९१७०</td></tr>
<tr><td>२०७।२०७७।१२।११</td><td>खोलेसिमल चोक देखि ६ नं वार्ड अफिस सम्म फुटपाथ निर्माण</td><td>धौलागिरी निर्माण सेवा</td><td>४९९८३८</td><td>४८४३५८</td><td>४८२५५८</td></tr>
<tr><td>२६१।२०७८।२।४</td><td>खोलेसिमल चोक देखि ६ नं वार्ड अफिस सम्म सडक निर्माण</td><td>लता कन्स्ट्रक्सन</td><td>३१२११०</td><td>३०२३२६</td><td>२९८९०५</td></tr>
<tr><td>२३१।२०७७।१२।३०</td><td>वड नं ६ प्राथमिक स्वास्थ्य चौकिमा ल्याव र एक्सरे रुम मर्मत</td><td>सेक्टर कन्सल्टेन्ट एण्ड डेभोलपर्स प्रा लि</td><td>४९९६२९</td><td>४८२७०१</td><td>४८१२०७</td></tr>
<tr><td>५१९।२०७८।३।२७</td><td>वड नं ३ कार्यालय कम्पाउण्ड वाल</td><td>नवयू निर्माण सेवा</td><td>४९९९६५</td><td>४९५३०८</td><td>४७२२९३</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td>२३११३४९</td><td>२२५४५०६</td><td>२२२४१३३</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३७</td><td></td><td></td><td>राष्ट्रपति शैक्षिक सुधारः
राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यत्रमः शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमिले मित २०७७।१२।३० च. नं ३५६ बाट कालिका नगरपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न विद्यालयहरुलाई तोकिएका बमोजिमका भौतिक निर्माण कार्य गर्न मिति २०७८।३।२० मा दिएको अनुदान रकमको भौतिक प्रगति भए नभएको एकिन हुन सकेन। निम्न विद्यालयको अनुदान निकाशा नभई विपद कोषमा राखिएको पाइयो । कक्षा कोठा निर्माण तथा खानेपानी सहितको शौचालय निर्माणको रकम भौ नं २४६ मिति २०७८।०३।३० बाट विपद कोषमा ट्रन्सफर गरी राखेको छ । निमार्ण सम्पन्न अवस्थाका आधारमा नापचाजगरी भुक्तानी दिने अन्यथा फिर्ता गूर्नु पूर्ने रु…………
<table>
<tr><th>क्र सं</th><th>विद्यालयको नाम / कार्यत्रमको नाम</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>रामा वि मझवाड कक्षा कोठा निर्माण</td><td>१८०००००.</td></tr>
<tr><td>२</td><td>आधारभुत विद्यालय छेपेढाप/ कक्षा कोठा निर्माण</td><td>१८०००००.</td></tr>
<tr><td>३</td><td>आधारभुत विद्यालय न्युरेनी / कक्षा कोठा निर्माण</td><td>१८०००००.</td></tr>
<tr><td>४</td><td>पृथ्वी मा वि /कक्षा कोठा निर्माण</td><td>१८०००००.</td></tr>
<tr><td>५</td><td>आधारभुत विद्यालय गैरीवारी / कक्षा कोठा निर्माण</td><td>१८०००००.</td></tr>
<tr><td>६</td><td>आधारभुत विद्यालयबनकट्टा / कक्षा कोठा निर्माण</td><td>१८०००००.</td></tr>
<tr><td>७</td><td>आधारभुत विद्यालय जुटपानी / खानेपानी सहितको शौचालय निर्माण</td><td>७०००००.</td></tr>
<tr><td colspan="2">जम्मा</td><td>११५०००००.</td></tr>
</table></td><td>११,५००,०००</td></tr>
<tr><td>३८</td><td>194</td><td>२०७८-३-२३</td><td>बैकलेपिक शिक्षण सिकाईः
कोभिड १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजिकरणका लागि शैक्षिक कार्यत्रम कार्यान्वियन गर्न CUG सेवामा आबद्ध गर्न ३५ वटै विधालयका विद्यार्थीलाइ सामुदायीक विद्यालयहरुमा वैकल्पिक सिकाइ तथा विद्यालय स्वास्थ्य सुरक्षा सम्बन्धि सामग्री व्यवस्थापन बापत रु. १८४४२५०।००निकाशा गरेको पाइयो ।ससर्त अनुदानबाट भएको खर्चको सम्वन्धमा विलभरपाई पेश भएको छैन । कक्षा ४ देखि १२ सम्मका विधार्थीहरुको संख्याका आधारमा उपलव्ध गराएको अनुदानको भरपाई पेश गर्नुपर्ने अन्यथा बेरुजु खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु..........</td><td>१,८४४,२५०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३९			**दिवा खाजाः** संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम अन्तर्गतको दिव खाजा कार्यक्म सञ्चालन गर्ने ३५ विद्यालयलाई रु. ३१,४४,८२५.००निकासा दिएको देखियो । कार्यक्रमा कार्यान्वयन पुस्तिका अनुसार वितरण अवस्थाको विल भरपाई अद्यावधिक गराई राख्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा माघ, फागुन, चैत्र महिनाको दिवा खाजा उपलब्ध गराउन विधालयगत तथ्याँक लिई निकासा रकम संग भिडान गरेको देखिएन । विधलय संचालन भएको दिनलाई आधार मानी विद्यर्थीको दैनिक हाजिर पुस्तिका समेत समावेश गरी खाजा वितरण गरेको सुनिश्चित हुने प्रमाणहरु संलग्न विधालयलाई प्रदान गरेको ४५ दिनको प्रति विद्यार्थी १५ का दरले रु. ३१,४४,८२५.००नियम सम्मत खर्च भएको सम्वन्धमा आश्वस्त हुन सकेन । नियमानुसार खर्च भएको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु………..	३,१४४,८२५
४०			**स्वास्थ्य सेवाः** स्वास्थ्य सेवामा देखिएको व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	
४०.१			स्थानिय तहमा विनियोजित सशर्त अनुदानको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७७।७८ मा जनशक्ति व्यवस्थापन अन्तरगत ल्याव टेक्निसियन १ जना तथा कार्यालय सहयोगी २ जना नियूक्त गर्न सक्ने उल्लेख छ । पालिकाले प्रदेश सरकारवाट हस्तानतरित सशर्त कार्यक्रम पुर्वाधार भएको स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया अस्पताल संचालन निरन्तरता जुटपानी प्राथ्मिक स्वास्थ्य केन्द्रको लागी विनियोजन भएकोमा कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७७।७८ जनशक्ति नियूक्ति गर्नु पर्नेमा सो नगरी ल्याव टेक्निसियनमा १ र कार्यालय सहयोगीको पदमा २ जना गरी ३ जना बढी कर्मचारी नियूक्ति गरी तलब खर्च लेखेको छ । पालिकाले कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७७।७८ बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
४०.२			आथिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायीत्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(५) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यसतो खर्च पुष्टि गर्ने विल, भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले शक्तिखोर स्वास्थ्य चौकीलाई कार्यालय संचालन खर्च भनि रु. १,००,०००.०० भुक्तानी दिएकोमा उक्त खर्च प्रमाणित हुने विल भरपाई पेश गरेको छैन । अतः उक्त खर्च प्रमाणीत हुने विल भरपाई पेश हुनु पर्दछ । रु.........	१००,०००
४१			**पकेट क्षेत्रः** पकेट क्षेत्र सम्बन्धि देखिएको व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।	
४१.१			प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परयोजना व्यवस्थापन इकाई खुमलटार, ललितपुरले प्रकाशन गरेको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			परियोजना कार्यान्वयन म्यानुवल, २०७७ को ४.१.५ मा कार्यक्रम संचालन अवधि तथा पकेट संख्या अन्तरगत स्थानिय तहको प्रत्येक वडामा कम्तिमा २ वटा पकेट छनैट गरी परियोजनाको आर्थिक सहयोगमा कार्यक्रम संचालन गरिने उल्लेख छ ।यसैगरी परियोजना कार्यान्वयन म्यानुवल, २०७७ को ४.१.९.२ (क) मा पकेट निर्धारणकोलागी तालिका नं. १ मा उल्लेख भए बमोजिमको आधार पुरा भएको पकेटमा उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धिका कार्यक्रमहरु प्रथमिक्ताका साथ संचालन गर्नुपर्ने र (ग) मा स्थानिय तहको स्वीकृत लाभान्वीत वर्गको सहभागितामा प्रविधिक समितिले तालिका नं २ मा उल्लेख भएका क्रियाकलापको सूची मध्येवाट लाभान्वीत वर्गको आवश्यकता र प्रविधिक दृष्टिकोणले उपयूक्त क्रियाकलापहरुको छनौट गरी स्थानिय दररेटको आधारमा लागत अनुमान तथा कार्ययोजना तयार गर्नु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले व्यवसायीक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम अन्तरगत अनुदानमा निम्न अनुसारको पकेट संचालन गरी रु. ३५,५५,१८५.०० अनुदान वापत भुक्तानी दिएको छ । यस सम्बन्धमा देखिएका थप व्यहोरा निम्न अनुसार छन् :	

भौ.नं. मिति	पकेटको किसिम	अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक	अनुदान रकम
१७१।०७८।३।१५	तरकारी पकेट	श्री सृजनशिल सामाजिक उद्यमि महिला सहकारी संस्था लि.	८९३२३५
१८६।०७८।३।१८	तरकारी पकेट	श्री शुभ लक्ष्य कृषि समूह कालिका- १	१२००००
२२५।०७८।३।२८	बाख्राको पकेट	श्री तिन दोभान सामाजिक उद्यमि महिला सहकारी संस्था लि.	९५३०००
	जम्मा		३०४६२३५

- स्वीकृत लाभान्वीत वर्गको सहभागितामा प्रविधिक समितिले तालिका नं २ मा उल्लेख भएका क्रियाकलापको सूची मध्येवाट लाभान्वीत वर्गको आवश्यकता र प्रविधिक दृष्टिकोणले उपयूक्त क्रियाकलाप छनौट गरी स्थानिय दररेटको आधारमा लागत अनुमान तथा कार्ययोजना तयार तथा सो बमोजिमको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गरेको देखिएन ।
- कृषक समूहले पकेट कार्यक्रममा प्रयोगहुने विउ तथा उपकरण खरिद गर्दा प्रतिशपर्धि विधि प्रयोग नगरी एउटै आपूर्तिकर्ता संग पटक पटक र ५ लाख भन्दा बढीको खरिद कार्य गरेको देखियो । प्रकृया पुराहुने गरी प्रतिशपर्धि खरिद गर्नुपर्दछ ।
- निर्देशिकाको व्यवस्था अनुसार अनुगमन प्रतिवेदन तथा विषयगत प्रगति तयार गरी परियोजना कार्यान्वयन इकाई र जिल्ला स्थित कृषि क्षेत्र हर्ने कार्यालयमा पठाउनु पर्ने देखिन्छ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४१.२			प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना कार्यान्वयन म्यानुवल, २०७७ को परिच्छेद ७ मा कृषि उत्पादन सामाग्रीमा ५० प्रतिशत र साना सिंचाई पुर्वाधारमा ८५ प्रतिशत अनुदान दिने उल्लेख छ । पालिकाले व्यवसायीक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम अन्तरगत तरकारीको पकेट संचालनको लागी शुभ लक्ष्य कृषि समूह कालिका-१ संग सम्झौता गरेको छ । ५० प्रतिशतका दरले कृषि उत्पादन सामाग्रीमा रु. ८,७६,०००.०० र साना सिंचाईमा रु.१,०७,१००.०० गरी रु. ९,८३,१००.०० अनुदान दिने भनि सम्झौतामा उल्ले छ । सहकारीले उक्त कार्यको भुक्तानीको लागी विल पेश गर्दा पालिकाले रु. १०,४४,८४३.०० भुक्तानी गरेकोले रु. ६१,७४३।०० बढी भुक्तानी भएको छ । सम्झौता भन्दा बढी भुक्तानी भएको रकम नियम सम्मत देखिएन । रु...........	६१,७४३
४१.३			कृषि उत्पादन सामाग्रीमा (बोयर बोका तथा परिजिवी नियन्त्रणको औषधि) ५० प्रतिशत अनुदान दिने उल्लेख छ । बाख्राको पकेट कार्यक्रमका संचालनको लागी पालिकाले तिन दोभान सामाजिक उद्यमी महिला संहकारी संस्था लि. कालिका-१० संग सम्झौता भएको छ । पालिकाले शतप्रतिशत अनुदानमा बोयर बोकाको लागी रु. १,७०,४५०.०० र परिजिवी नियन्त्रणको औषधिको लागीरु. १५,०००.०० गरी रु. १,८५,४५०.०० भुक्तानी दिएको छ । परियोजना कार्यान्वयन म्यानुवल, २०७७ अनुसार नहुने गरी भुक्तानी गरेको नियम सम्मत देखिएन । रु..........	९२,७२५

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४२			**मकै प्रबर्द्धन कार्यक्रमः** संघीय सरकारवाट हस्तान्तरित मकै प्रबर्द्धन कायक्रम अन्तरगत पालिकाले निम्न कृषि सहकारी संस्थालाई ट्याक्टर, हयारो, कल्टभेटर, रोटा वेटर लगायतका उपकरणमा ५० प्रतिशत रु. १७,१२,४१०.०० अनुदान दिएको छ । कृषकसंग गरेको सम्झौताको बुदा नं. १२ र १३ मा खरिद भएको ट्याक्टर लगायतका मेसिन कृषि कार्य वाहेक अन्य कार्यमा प्रयोग गर्न नपाईने र ठेक्का वा भाडामा दिन नहुने उल्लेख छ । पालिकाले यस सम्बन्धमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गरेको छैन । साथै खरिद भएको मेसिन औजारको विमा समेत गरेको देखिएन ।	

भौ.नं. मिति	कृषि सहकारी संस्था	खरिद सामाग्री	अनुदान रकम
१७२।०७८।३।१५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कालिका-५	ट्याक्टर मेसी ७२५०	७६६२०५
		हयारो, कल्टीभेटर र रोटाभेटर	
१७३।०७८।३।१५	शक्तिखोर महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कालिका-२	ट्याक्टर मेसी ७२५०	७६६२०५
		हयारो, कल्टीभेटर र रोटाभेटर	
१७३।०७८।३।१५	जुटपानी गरिबी निवारण साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कालिका-६	पेडी थ्रेसर	१८००००
	जम्मा		१७१२४१०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४३			**बंगुर प्रबर्द्धन कार्यक्रमः** लागत साझेदारीमा पशुपञ्छि प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यसंचालन प्रकृया, २०७७ को परिच्छेद २ मा कार्यक्रम संचालन तथा विधि सम्बन्धी व्यवस्था छ । जस अनुसार अनुसूची ७ मा उल्लेखित भएका पशु खरिद गर्न कम्तिमा ८० प्रतिशत, तालिममा १० प्रतिशत तथा अनुसूची ६ मा समाबेश भएका क्रियाकलाप संचालन गर्न १० प्रतिशत, खरिद भएको पशुपञ्छिको विमा गराउनुपर्ने तथा अनुसूचि ८ बमोजिमको ढाचामा प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले बंगुर प्रबर्द्धन कार्यक्रम लागी शक्तिखोर महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्थासंग सम्झौता गरेको छ । सम्झौता गरेको उक्त सहकारी संस्थाले बंगुरको पाठो तथा बंगुर पालनमा प्रयोग हुने उपकरण लगायतका सामाग्री खरिद गरेको विल पेश गरे पश्चात पालिकाले ५० प्रतिशत अनुदान वापत रु. १४,५३,०००.०० भुक्तानी दिएको छ । यस सम्बन्धमा देखिएको व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ । • स्वीकृत लाभान्वीत वर्गको सहभागितामा प्रविधिक समितिले स्थानिय दररेटको आधारमा लागत अनुमान, कार्ययोजना तयार तथा सो बमोजिमको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गरेको देखिएन । • खरिद भएको बंगुरको पाठो विमा गराएको देखिएन । • खरिद भएको बंगुरको पाठोको स्वास्थ्य अवस्था राम्रो भए। नभएको सम्बन्धमा हेल्थ सर्टिफिकेट पेश गरेको छैन ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>४४</td><td></td><td></td><td>गोठ सुधार कार्यक्रमः
कालिका नगरपालिकाको पशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वियन कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ३ मा अनुदान तथा लागत साझेदारीमा गरिने कार्यको सम्बन्धमा उल्लेख छ । पालिकाले लागत साझेदारीमा गोठ सुधार कार्यक्रमको भुक्तानी गर्दा कृषकले गोठ सुधारको क्रममा खर्च गरेका विल भरपाई तथा पशु प्राविधिकले भुक्तानीका लागी सिफारिष गरेको आधारमा निम्न बमोजिम रु. ३३,३२,९६०.००अनुदान भुक्तानी दिएको छ । यसरि सरकारी अनुदानवाट गोठ सुधारमा भएको खर्चको उपयोग एवम् पशुपालनको निरन्तरताको सम्बन्धमा पालिकावाट नियमित रुपमा अनुगमन हुनुपर्दछ । यसका केही उदाहरण देहायमा उल्लेख छ ।
<table>
<tr><th>भौ.नं. मिति</th><th>गोठको प्रकार</th><th>विवरण</th><th>दर</th><th>अनुदान रकम</th></tr>
<tr><td>५२८।०७८।३।३०</td><td>गाई तथा भैंसी गोठ</td><td>विभिन्न १५ वटा फर्म(५ भन्दा बढी माउ भएको)</td><td>१०००००</td><td>१५०००००</td></tr>
<tr><td>५३६।०७८।३।३०</td><td>गाई तथा भैंसी गोठ</td><td>विभिन्न २० वटा फर्म(३ देखी ५ माउ भएको)</td><td>५००००</td><td>१००००००</td></tr>
<tr><td>५३०।०७८।३।३०</td><td>बाख्राको गोठ</td><td>विभिन्न १० वटा फर्मलाई</td><td>५००००</td><td>५०००००</td></tr>
<tr><td>५३३।०७८।३।३०</td><td>कुखुराको गोठ</td><td>विभिन्न ६ वटा पोल्टी फर्मलाई</td><td>५००००</td><td>३०००००</td></tr>
<tr><td>५३३।०७८।३।३०</td><td>कुखुराको गोठ</td><td>१ पोल्टी फर्मलाई</td><td>३२९६०</td><td>३२९६०</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td>३३३२९६०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>४५</td><td></td><td></td><td>पदाधिकारी सुविधाः
स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुवधा सम्बन्धी ऐन, २०५५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी सदस्य र सभाको सदस्यले आफु निर्वाचित भए अनुसार अनुसुचि २ बमोजिम पद तथा गोपनियताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारबाही शुरु गरेको मिति देखि मासिक सुविधा पाउने व्यवस्था छ । वागमती प्रदेश सरकारले प्रथम संसोधन मिति २०७७ वैशाख ३ मा राजपत्रमा प्रकाशन गरेको उक्त पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धि ऐनको अनुसुचि १ मा उल्लेख भए अनुसार नगर पालिकाले पदाधिकारीको बार्षिक सुविधा रु. ९९,८४,०००.०० भुक्तनी गरेको पाइयो।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४६			**बढुवा सम्बन्धमाः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८६ मा स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन व्यवस्थापन, सेवाको सर्त तथा सुविधा सम्बन्धी आधारभुत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छ । नगरपालिकाको २०७७।१२।३० को विशेष नगरसभाले ४ जना कर्मचारीको १ तह बढुवा गरी ३ महिनाको रु.६,२४८।८२ खर्च लेखेको पाइयो ।	
४७			**अनुगमन भत्ताः** नगरपालिका पदाधिकारी तथा कार्यरत कर्मचारीले भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ मा तोकिएको अवस्थामा पाउने दैनिक भत्ता र भ्रमण खर्चबाहेक नगरपालिका क्षेत्रभित्रका तालिम तथा योजनाहरुको अनुगमन गर्दा भत्ता सुविधा पाउने व्यवस्था नियमावलीले गरेको देखिदैन । यस्ता सुविधामा वितरणमा मितव्ययीता कायम गर्ने सम्वन्धमा स्पष्टता अपनाउनु पर्ने देखिन्छ ।	
४८		२०७८-११-२८	**पत्र पत्रिका छपाईः** **छपाइ,पत्रपत्रिका,पुस्तक,सुचना प्रकाशन खर्चः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा व्यय अनुमानका आधारमा मितव्ययि खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पत्रपत्रिका पुस्तक तथा सुचना छपाई, दशै शुभकामना सन्देश छपाइ जस्ता कार्यमा रु. २०,०५,३५०.५० खर्च गरेको छ । यस्ता कार्यमा मापदण्ड अनुसार खर्च गरी मितव्यिता कायम गर्न सकिने सम्वन्धमा पालिकाले प्रयास गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
४९			**तालिमः** बालबालिका, महिला, दलित, तथा जनजातिलाई सचेतनामूलक, सीप सिकाउने जस्ता सफ्टवेयरका कार्यक्रम गैर सरकारी संस्थासँग सम्झौता गरी सञ्चालन गर्ने गरेको छ । विगतका वर्षदेखि नै यस प्रकारका तालिम हुने छलफलबाट जानकारीमा आएको छ । यस्ता तालिम कार्यक्रमको अद्यावधिक अभिलेख राखे नराखेको, लाभग्राहीको छनौट पारदर्शी नभएको, एउटै प्रशिक्षकले दैनिक पूरै कक्षा सञ्चालन गरेको, कार्य सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ ले तोकेभन्दा बढी प्रशिक्षक भत्ता र खाना तथा खाजा खर्च गरेको जस्ता कारणले तालिममा नर्मश भन्दा फरक किसिमले खर्च हुने अवस्था रहेको छ । प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी आय आर्जन हुने र सीपमूलक कार्यमा लगानी गर्दै नर्मश अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन भएको यिकन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
५०			**फरक नर्मश :** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३को दफा ४४ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउदा मितव्ययिता, गुणस्तरीयता तथा दिगोपना अभिबृद्धि हुने कुरामा समेत विचार गरी तयार भएको लागत अनुमानका आधारमा कार्य गराउने र सोही आधारमा नाप जाँच गरी निर्माण कार्य फरफारक गराउने व्यवस्था छ । पालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत गराएको कार्यमा भवनको नर्मश प्रयोग गरी लागत अनुमान तयार गरेको छ । यस आधारमा तयार भएको लागत अनुमान सडकको नर्मशको आधारमा तयार गरेको लागत अनुमान भन्दा बढि हुने देखिन्छ । बढि दरको नर्मश प्रयोग गरी लागत अनुमान तयार गरी कार्य गराएको कारण पालिकालाई अतिरिक्त व्ययभार परेको देखिन्छ । अतिरिक्त व्ययभार	२०४,३९५

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			पर्ने गरी बढि दरको नर्मश प्रयोग गरेको नियमित देखिएन । सिमाना जोडिएका पालिकासँग एकरुपता कायम हुनेगरी मितव्ययि नर्मशको प्रयोग गरी कार्य गराउने गरी सुधार गर्न नगरपालिकाले ध्यान पुर्याउनु पर्दछ ।	

भौ नं मिति	आयोजना तथा कामको विवरण	परिमाण (घ. मी.)	स्वीकृत दर (सडक नर्मस)	भुक्तानी दर	बढी भुक्तानी
१६९।०७७।११।२०	खहरे खोला कल्भर्ट निर्माण				
	Pcc for Rcc 1:1.5:3(M20)	१०।५८	१०३४९।८३	१२७३१।६०	२५१९९
	stone masonry w0rk 1:6	३७।९५	८१३३।२०	८८४९।७०	२७१९१
२०२।०७७।१२।१०	वडा नं ७ र ३ को कल्भर्ट निर्माण				
	Pcc for Rcc 1:1.5:: 3(M20)	९।९०	१०३४९।८३	१२४०५।७०	२०३५३
	stone masonry w0rk 1:4	४५।६०	८१३३।२०	९२४२।९१	२७१२८
३१९।२०७७।३।२	९ नं सडक देखि गणेश मन्दिर सम्म ग्राभेल तथा कल्भर्ट				
	Pcc for Rcc 1:1.5:: 3(M20)	६।७५	१०३४९।८३	१२४०५।७०	१३८७७
२२५।२०७७।१२।२५	लटौरी मोटरबाटो स्तरोन्नती				
	pcc 1:2: 4(M15)	१६।५०	९२४९।१२	१११०१।००	३०५५६
२९१।२०७८।२।२४	वडा नं १ र ६ सिमाना कल्भर्ट निर्माण				
	Pcc for Rcc 1:1.5:3(M20)	१५।७७	१०३४९।८३	१२४०५।७०	३२४२१

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	stone masonry w0rk 1:6	६८।३१	८१३३।२०	८५३८।२७	२७६७०
जम्मा					२०४३९५

५१

अनुगमन तथा सम्परीक्षण :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सोही एनको दफा ८४ (२)(घ) मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । यो बर्ष लेखापरीक्षणको क्रममा सम्परीक्षण भई गत बर्ष सम्मको बाँकी बेरुजु निम्नानुसार रहेको छ ।

रु.हजारमा

गत वर्षको सम्मको बेरुजू रु.	यो वर्ष फछ्यौंट	बाँकी बेरुजू

पालिकाले अशुल भएको बैंक भौचर तथा निर्माण व्यवसयीलाई प्रदान गरेको पेश्की फछ्र्यौट प्रमाणका आधारमा जिम्मेवार व्यक्तिबाट बेरुजु फछ्र्यौट गरी पेश गरेको पत्र तथा प्रमाण कागजातका आधारमा देहाय अनुसार सम्परीक्षण भएको छ ।

सि.नं	आ.ब.	दफा	वेरुजु व्यहोरा	फर्छौट व्यहोरा	सम्परीक्षण रकम
१	०७५/०७६	७१	भत्ता भु. असुलगर्ने	असुल भएको भरत कडेल	६८००
२	०७६/०७७	६१.६	असुलगर्ने	असुल दाखीला भौचर	७६७२०
३	०७६/०७७	७५	अञ्जना निर्माण सेवा	पेश्की	५४९०००
३	०७६/०७७	७५	डि.एण्ड जि.कन्सट्रक्सन	पेश्की	५६००००
३	०७६/०७७	७५	डिभाइन इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि	पेश्की	१८६७०००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>न्यु भुटनदेबी कन्स्ट्रक्सन</td><td>पेश्की</td><td>४६९०००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>नवयू निर्माण सेवा</td><td>पेश्की</td><td>९८७०००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>निहारिका निर्माण सेवा</td><td>पेश्की</td><td>४००००००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>पि.के. निर्माण सेवा</td><td>पेश्की</td><td>१७४००००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>बालाजी निमार्ण सेवा</td><td>पेश्की</td><td>१०५००००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>महेश कन्स्ट्रक्सन</td><td>पेश्की</td><td>११४६०००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>रविना कन्स्ट्रक्सन प्रा. ली.</td><td>पेश्की</td><td>५३०००००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>वाइ.एस.एस - प्रसाद जे.भी.</td><td>पेश्की</td><td>१६१४०००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>०७६/०७७</td><td>७५</td><td>हिम सगरमाथा-ओम सत्य साई जे.भि.</td><td>पेश्की</td><td>४६४१०००</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>२०४०६५२०</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>५२</td><td></td><td></td><td>अद्यावधिक बेरुजु स्थिति :
नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७।७८ सम्मको फछ्यौंट गर्न बाँकी बेरुजू स्थिति देहाय अनुसार रहेको छः
<table>
<tr><td colspan="5">(रु. हजारमा)</td></tr>
<tr><td>गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)</td><td>यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू(B)</td><td>यो वर्ष कायम बेरुजू(C)</td><td>संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू(D)</td><td>अध्यावधिक बाँकी बेरुजू (E=A-B+C+D)</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>